

muqeddes kitab

Injil Yuhanna

INJIL YUHANNA

Muqeddes Kitab - Yéngi Ehde (Injil)

4-qisim

1950-yilidiki «Muqeddes Kitab»ning
uyghurche terjimisi hazirqi zaman
uyghur tiligha özgertildi

2013

Deslepki nusxa

www.dunyaningnuri.com

INJIL YUHANNA

Xudaning sözi nur we hayatliqtur

1 ¹ Deslepte söz bar idi we söz Xuda bilen idi we söz Xuda idi. ² Shu özi deslepte Xuda bilen idi.

³ Hemme nerse uning wasitisi bilen boldi we bolghan nersilerdin héchbiri uningsiz bolmide. ⁴ Hayatliq uningda idi we hayatliq ademlerning nuri idi. ⁵ Nur qarangghuluqta yoruqluq béridu we qarangghuluq uni basalmide.

⁶ Xudadin ewetilgen bir adem qopti. Uning ismi Yuhanna idi. ⁷ Hemmisi uning wasitisi bilen ishen'gey dep, u özi nur toghrisida guwahliq bermek üçün bir guwahchi bolup keldi. ⁸ U özi shu nur emes idi, lékin nur toghrisida guwahliq bergili keldi. ⁹ Her ademge yoruqluq béridighan heqiqiy nur özi dunyagha kelmekchi idi. ¹⁰ Özi dunyada idi we dunya uning wasitisi bilen boldi, lékin dunya uni tonumide. ¹¹ Öziningkige keldi we öziningkiler uni qobul qilmide. ¹² Lékin uni qobul qilghanlarning hemmisige, yeni uning ismigha ishen'genlerge Xudaning baliliri bolushqa qudret berdi. ¹³ Ular qandin emes we jisim xahishidin emes we insan xahishidin emes, belki Xudadin tughuldi.

Xudaning sözi dunyagha keldi

¹⁴ Söz jisim bolup, arimizda makan tutti we biz uning ulughluqini, Atining yalghuz oghlining ulughluqidek körduq we u méhir-shepset we heqiqet bilen tolghanide. ¹⁵ Yuhanna uning toghrisida guwahliq bérip qichqirip éytti: «Mendin kéyin kelgüchi mendin ilgiri idi» dep men uning toghrisida éytqan kishi budur, chünki u mendin ilgiri bar idi».

¹⁶ Uning pezilitidin hemmimiz shepset üstige shepset taptuq. ¹⁷ Chünki Tewrat Musaning wasitisi bilen béridi, lékin méhir-shepset we heqiqet Eysa Mesihning wasitisi bilen keldi. ¹⁸ Xudani esla héchkim körmigen. Atining quchiqidiki yalghuz Oghul özi uni bayan qildi.

Chömüldürgüchi Yuhanna özi toghrisida guwahliq béridu

¹⁹ Yehudiyar Yérusalémdin uning aldigha kahinlar we lawiyliqlar: «Sen kimdursen?» dep sorighili ewetkende Yuhannaning guwahliqi shu idi. ²⁰ we u étirap qilip inkar qilmide, lékin étirap qildiki: «Men Mesih emesmen». ²¹ Ular

uningdin soridiki: «Unda qta némisen? Éliyasmusen?» U éytti: «Men u emesmen». Ular éytti: «Sen shu peyghembermusen?» U jawab berdi: «Men u emesmen».

²² Ular uninggha éytti: «Sen kimdursen? Bizni ewetkenlerge bir uchur béreyli. Özüng toghruluq néme éytisen? ²³ U éytti: «« Xudawendingning yolini tüz qilinglar» dep Yeshaya peyghemberning éytqinidek men bayawanda qichqarghuchining awazidurmen».

²⁴ Ewetilgenler perisiylerdin idi. ²⁵ Ular uningdin sorap uninggha éytti: «Sen Mesih bolmisang, ne Éliyas, ne shu peyghember bolmisang, néme üçün chömüldürisen?» ²⁶ Yuhanna ulargha jawab bérrip éytti: «Men suda chömüldürimen, lékin otturanglarda siler tonumighan biri turidu. ²⁷ U mendin kéyin kélidu. Men uning ayagh boghquchuni yeshkili layiq emesmen».

²⁸ Bu weqeler Iordanning u bir teripidiki Beytabarada Yuhanna ademlerni chömüldürüwatqan yerde boldi.

Eysa Mesih Xudaning Qozisidur

²⁹ U künning etisi Yuhanna Eysaning öz aldigha kelginini körüp éytti: «Mana Xudaning qozisi, dunyaning gunahini kötürgüchi! ³⁰ «Mendin ilgiri bolghan bir kishi mendin kéyin kélidu» dep men uning toghrisida éytqan kishi budur, chünki u mendin ilgiri bar idi. ³¹ Emma men uni tonumidim, lékin uning Israilgha ashkara bolmiqi üçün, men suda chömüldürgili keldim».

³² Yuhanna yene guwahliq bérrip éytti: «Men Rohning asmandin kepterdek nazil bolup uning üstide toxtighinini kördüm. ³³ Emma men uni tonumidim, lékin méni suda chömüldürgili ewetkenning özi manga éyttiki: «Rohning nazil bolup kimning üstide toxtighinini körseng, Muqeddes Rohta chömüldürgüchi udur».

³⁴ Men körüp: «Ibn Alla budur» dep guwahliq berdim».

Eysa Mesihning deslepki shagirtliri

³⁵ Etisi Yuhanna öz shagirtlirining ikkisi bilen turatti. ³⁶ U Eysaning mangghinini körüp: «Mana Xudaning qozisi» dep éytti. ³⁷ U ikki shagirt uning sözini anglap, Eysagha egeshiti. ³⁸ Eysa burulup, ularning egeshkinini körüp ulargha éytti: «Néme izdeysiler? Ular éytisht: «Rabbi yeni «*Ey ustaz*», ne yerde olturisen?» ³⁹ U ulargha éytti: «Kélip körünglar». Ular bérrip, ne yerde olturghinini körüp, u kün uning bilen qélishiti we texminen oninchi saette idi.

⁴⁰ Yuhannadin anglap Eysagha egeshken ikkilisining biri Simonning buradiri Andreyas idi. ⁴¹ U awwal öz buradiri Simonni tépip, uninggha éytti: «Biz Mesihni — yeni Xristosni — taptuq» dep, ⁴² uni Eysaning aldigha élip bardı. Eysa uninggha qarap éytti: «Sen Simon ibn-Yunustursen. Sen Kifas yeni «*Pétrus*», dep atilisen.

⁴³ Etisi Eysa Galiliyeye chiqqili qarar qilib, Filippusni tapti. Eysa uninggha: «Manga egeshkin» dédi. ⁴⁴ Filippus Andreyas bilen Pétrusning shehiri Beytsaydadin idi. ⁴⁵ Filippus Natanaelni tépip, uninggha éytti: «Musa Tewratta we peyghemberler özi uning toghrisida pütken kishni, yeni Yüsüping oghli nazaretlik Eysani taptuq». ⁴⁶ Natanael uninggha éytti: «Nazarettin yaxshi bir néme chiqalamdu?» Filippus uninggha éytti: «Kélip körgin». ⁴⁷ Eysa Natanaelning öz aldigha kelginini körüp, uning toghrisida: «Mana özide hiyle yoq rast bir israiliy kishi!» dep éytti. ⁴⁸ Natanael uninggha éytti: «Méni qeyerdin tonuysen?» Eysa jawab bérip uninggha éytti: «Filippus séni qichqarmastin ilgiri enjür derixining tüwide turghiningda séni kördüm». ⁴⁹ Natanael uninggha jawab bérip éytti: «Sen Ibn Alladursen, sen Israilning padishahidursen». ⁵⁰ Eysa jawab bérip uninggha éytti: «« Séni enjür derixining tüwide kördüm» déginim üçhün ishinemsen? Buningdin chongraqni körisen». ⁵¹ U uninggha yene éytti: «Berheq, berheq, silerge éytimen: Mundin kéyin asmanning échilghinini we Xudaning perishtiliri Ibn al-Insanning üstige nazil bolup chiqidighinini körisiler.

Kanadiki toy ziyapiti

2¹ Üchinchi küni Galiliyediki Kana shehiride bir toy boldi we Eysaning anisi anda idi. ² Hem Eysa bilen shagirtliri toygha qichqirilghanidi. ³ Sharab tügigende Eysaning anisi uninggha éytti: «Ularning sharabi yoqtur». ⁴ Eysa uninggha éytti: «Xanim, méni qoyghin, waqtim téxi kelmidi». ⁵ Uning anisi xizmetkarlarga: «Silerge hernéme dése, qilinglar» dep éytti.

⁶ Yehudiylarning paklinish resmige muwapiq herbiri ikki yaki üç tung su kemlinidighan alte tash küp anda qoyulghanidi. ⁷ Eysa ulargha: «Küplerni su bilen toshturunglar» dep éytti we ular ularni aghzighiche toshturdi. ⁸ Andin u ulargha: «Emdi usup, ziyapet béshigha élip béringlar» dep éytti. Ular élip bardi. ⁹ Ziyapet béshi sharabqa aylan'ghan suni tétip béqip, qeyerdin bolghanni bilmidi, lékin suni usqan xizmetkarlar bildi. Ziyapet béshi toy yigitini qichqirip, ¹⁰ uninggha éyttiki: «Her adem awwal yaxshi sharabni qoyup, ular ziyade ichkende pesreknı qoyidu. Sen yaxshi sharabni bu chaghqiche saqlapsen».

¹¹ Eysa qilghan möjizilirining awwalqisi bu idi. Uni Galiliyediki Kana shehiride qilip öz shan-sheripini ashkara qildi we uning shagirtliri uninggha ishendi.

¹² Andin kéyin u özi, anisi, buraderliri we shagirtliri Kapernahumgha bérip, anda birnechche kün qaldi.

Eysa Mesihning beyt-muqeddesni tazilishi

¹³ Yehudiylarning Pasxa héyti yéqin idi we Eysa Yérusalémgha bardı. ¹⁴ U beyt-muqeddeste kala bilen qoy we kepter satquchilarnı we anda olturghan serraplarnı tépip, ¹⁵ tanidin bir qamcha étip, hemmisini, qoynı we kalını beyttin qoghlap chiqirip, serraplarning pullirini töküp, jozilirini örüdi ¹⁶ we kepter satquchilargha: «Bu nersilernı mundin élip kétinglar! Atamning öyini tijaret öyi qilmanglar!» dep éytti. ¹⁷ Uning shagirtliri: « Séning öyüngning gheyriti méni yewaldi» dep pütülgenni yadigha keltürdi.

¹⁸ Yehudiylar söz qilip uninggha éytti: «Buni qilghiningda bizge néme alamet körsitisen?» ¹⁹ Eysa jawab bérip ulargha: «Bu beytnı yiqitinglar we men uni üç künde turghuzup bolay» dep éytti. ²⁰ Shunda yehudiylar éytti: «Bu beyt qiriq alte yilda bina qilindi. Sen uni üç künde turghuzamsen?» ²¹ Lékin u öz bedini toghrisida söz qilghanıdı. ²² U ölüklerning arisidin qopurulghanda shagirtliri uning buni éytqinini yadigha keltürüp, muqeddes yazmilargha we Eysa éytqan sözge ishendi. ²³ U Pasxa héytida Yérusalémında bolghinida, tola kishiler uning qilghan möjizilirini körüp uning ismigha ishendi. ²⁴ Lékin Eysa özini ulargha bilindurmetti, chünki hemmisini biletti. ²⁵ U ademde néme bar bolghinini bilgech adem toghrisida héchkimning guwahliqigha mohtaj emes idi.

Yéngidin tughulush

3¹ Perisiylerdin Nikodimus dep atalghan yehudiylarning bir rehberi bar idi. ² Bu özi kéchide Eysaning aldigha kélip, uninggha éytti: «Ey ustaz, bilimizki, Xudadin kelgen bir muellimdursen, chünki héchkim sen qilghan möjizilernı, Xuda uning bilen bolmisa, qilalmaydu». ³ Eysa jawab bérip uninggha éytti: «Berheq, berheq, sanga éytimenki, eger bir adem yéngidin tughulmisa, Xudaning padishahliqini körelmeydu». ⁴ Nikodimus uninggha éytti: «Adem qérighinida qandaq tughulalaydu? Yene anisining qorsiqigha kirip tughulalamdu?» ⁵ Eysa jawab bérip: «Berheq, berheq, sanga éytimenki, eger bir adem sudin we Rohtin tughulmisa, Xudaning padishahliqigha kirelmeydu» dédi, ⁶ «Jisimdin tughulghan jisimdur we Rohtin tughulghan rohtur. ⁷ Sanga yéngidin tughulmiqinglar kérek déginimge heyran bolmighin. ⁸ Shamal xalighan yerge qozghilidu we sen uning awazini anglaysen, lékin ne yerdin kélip, ne yerge baridighinini bilmeysen. Rohtin tughulghan herkim shundaqtur».

⁹ Nikodimus jawab bérip uninggha éytti: «Bu ish qandaq mumkin bolar?»

¹⁰ Eysa jawab bérip uninggha éytti: «Sen Israilning muellimi bolup turup, buni bilmaysen? ¹¹ Berheq, berheq, sanga éytimen: Bilginimizni söz qilimiz

we körginimizge guwahliq bérimiz, emma guwahliqimizni qobul qilmaysiler. ¹² Silerge zéminiy nersilerni éytqinimda ishenmisenglar, samawi nersilerni éytsam, qandaq ishinisiler? ¹³ Ózi asmanda bolup asmandin nazil bolghan Ibn al-Insandin bashqa héchkim asman'gha chiqmidi.

¹⁴ Musa bayawanda yilanni kötürgendek Ibn al-Insanning kötürülmiki kérektur,

¹⁵ Shuning bilen herkim uninggha ishense, uningda ebediy tiriklikni tapidu.

¹⁶ Chünki Xuda dunyani shundaq dost tuttiki, herkim uninggha ishense, halak bolmighay, belki uning ebediy tiriklik bolghay dep, öz yalghuz Oghlini berdi

¹⁷ Chünki Xuda dunyani höküm qilmaq üçün emes, belki dunya uning wasitisi bilen nijat tapqay dep, öz yalghuz Oghlini dunyagha ewetti. ¹⁸ Kimki uninggha ishense, höküm qilinmaydu we kimki uninggha ishenmise, Xudaning yalghuz

Oghligha ishenmigini üçün höküm qilin'ghan bolidu. ¹⁹ Höküm shudurki, nur dunyagha keldi we ademler öz emelliri yaman bolghach, nurdin qarangghuluqni yaxshiraq kördi. ²⁰ Chünki herkim yamanliq qilsa, nurni yaman körüp, emellirim

ashkara qilinmisun dep, nurgha kelmeydu. ²¹ Lékin kimki heqliq qilsa, emelliri ashkara bolmiqi üçün nurgha kélidu, chünki emelliri Xuda bilen qilin'ghandur».

Chömüldürgüchi Yuhanna Eysa Mesih toghrisida guwahliq béridu

²² Andin kéyin Eysa bilen shagirtliri Yehudiye wilayitige bardi. U anda ular bilen turup, ademlerni chömüldürdi. ²³ Yuhanna hem Salimning yéqinidiki Aynonda ademlerni chömüldüretti. Chünki anda tola su bar idi we ular kélip chömüldürüshni qobul qilatti. ²⁴ Chünki Yuhanna téxi zindan'gha sélinmighanidi.

²⁵ U waqit Yuhannaning shagirtliri bilen bir yehudiyning arisida paklinish toghrisida bes-munazire weqe boldi. ²⁶ Ular Yuhannagha kélip uninggha éytti:

«Ey ustaz, mana Iordanning u teripide sen bilen bolup, özüng uning toghrisida guwahliq bergen kishi ademlerni chömüldüridu we hemmisi uninggha kélidu».

²⁷ Yuhanna jawab bérup éytti: «Eger uninggha asmandin bérilmigen bolsa, insan héch nerse alalmaydu. ²⁸ < Men Mesih emes, belki uning aldida ewetildim» dep éytqinimgha özünglar manga guwahtursiler. ²⁹ Toy qizi kimgé tegse, toy yigiti udur, lékin anglap turidighan yigit qoldishi toy yigitining awazini anglap tola xushal bolidu. Méning bu xushalliqim emdi kamil boldi. ³⁰ Uning ashmiqi méning kémeymikim kérektur.

³¹ Yuqiridin kelgüchi hemmisining üstididur. Zémindin kelgüchi zémindin bolup zémindin sözleydu. Asmandin kelgüchi hemmisining üstididur. ³² U özi körüp anglighinigha guwahliq béridu, emma héchkim uning guwahliqini qobul qilmaydu. ³³ Kimki uning guwahliqini qobul qilsa, Xudaning heq ikenlikige möhür basqan bolidu. ³⁴ Chünki Xuda ewetkenning özi Xudaning sözini éytidu. Xuda Rohni ölchem bilen kemlep bermeydu. ³⁵ Ata Oghulni dost tutup, hemme

nersini uning qoligha tapshurghandur. ³⁶ Kimki Oghulgha ishense, uning ebediy tiriklikni bar. Kimki Oghulgha ishenmise, tiriklikni körmeydu, belki Xudaning ghezipi uning üstide qalidu.

Samariyelik xotun bilen bir söhbet

4¹ Eysa Yuhannadin oshuqraq shagirtlar qilip chömüldüridu dégen xewer perisiylarning anglighinini Eysa özi uqup qaldi. ² — Lékin Eysa özi chömüldürmeytti, belki shagirtliri chömüldüretti. — ³ U waqit u Yehudiyeni qoyup, yene Galiliyege bardı. ⁴ Uninggha Samariyedın ötkili lazim boldı. ⁵ U Yaqub öz oghli Yüsüpke bergen yerning yéqinidiki Sixar dégen Samariyening bir shehirige keldi. ⁶ Anda Yaqubning quduqi bar idi. Eysa mangghinidin hérip, quduqning yénida olturdi. Bu texminen altinchi saette idi.

⁷ Bir samariyelik xotun su tartqili keldi. Eysa uninggha: «Manga ichkili su bergin» dep éytti. ⁸ Chünki shagirtliri sheherge ghiza alghili ketkenidi. ⁹ Samariyilik xotun uninggha: «Sen bir yehudiy bolup, mendin bir samariyelik xotundin qandaq ichkili su soraysen?» dep éytti — chünki yehudiylar samariyelikler bilen muamile qilmaydu — ¹⁰ Eysa jawab bérip uninggha éytti: «Xudaning hediyesini we manga ichkili su bergin dep sanga éytqanning kim ikenlikini bilseng idi, sen uningdin soraytting we u sanga tirik su béretti» dédi. ¹¹ Xotun uninggha éytti: «Ey xoja, su tartqili soghang yoqtur we quduq chongqurdur. U tirik su sanga qeyerdindur? ¹² Sen quduqni bizge bergen atimiz Yaqubtin ulughmusen? U özi we oghulliri we padiliri andin ichetti». ¹³ Eysa jawab bérip uninggha éytti: «Herkim bu sudin ichse, yene ussaydu. ¹⁴ Lékin herkim men uninggha bérídighan sudin ichse, ebedkiche ussimaydu, belki men uninggha bérídighan su uning ichide ebediy tiriklikke aqidighan bir bulaq bolidu. ¹⁵ Xotun uninggha éytti: «Ey xoja, shu suni manga berginki, ussimighaymen we bu yerge su tartqili kelmigeymen». ¹⁶ Eysa uninggha éytti: «Bérip, éringni qichqirip bu yerge kelgin». ¹⁷ Xotun jawab bérip éytti: «Érim yoqtur». Eysa uninggha éytti: «« Érim yoqtur» dep rast éytting. ¹⁸ Chünki besh erge tegding we emdiki éring séning öz éring emes. Buni rast éytting».

¹⁹ Xotun uninggha éytti: «Ey xoja, körimenki, sen bir peyghember ikensen.

²⁰ Ata-bowilirimiz bu taghda sejde qildi, emma siler: «Sejde qilidighan jay Yérusalémdadur» deysiler». ²¹ Eysa uninggha éytti: «Ey xotun, manga ishen'gin: Atigha ne bu taghda ne Yérusalémda sejde qilidighan waqtinglar kélidu. ²² Siler bilmigininglarga sejde qilisiler. Bizler bilginimizge sejde qilimiz, chünki nijat yehudiylardindur. ²³ Heqiqiy sejde qilghuchilar Atigha roh we heqiqet bilen sejde qilidighan waqit kélidu, derweqe emdi keldi. Ata özige shundaq sejde

qilghuchilarni izdeydu. ²⁴ Xuda rohtur we uninggha sejde qilghuchilarning roh we heqiqet bilen sejde qilmiqi kérektur».

²⁵ Xotun uninggha éytti: «Xristos dégen Mesihning kélidighinini bilimen we u kelgende her nerse toghrisida bizge xewer béridu». ²⁶ Eysa uninggha: «Sen bilen sözlep turghan men özüm udurmen» dep éytti.

²⁷ U haman shagirtliri kélip, uning bir xotun bilen sözleshkinige heyran qélishiti, lékin héchbiri: «Uningdin néme xalaysen» yaki «Uning bilen némige sözleysen» dep sorimidi. ²⁸ U waqit xotun kozisini qoyup, sheherge béríp ademlerge: ²⁹ «Kélip, méning barche qilghinimni manga éytqan bir kishini körünglar. Ejeba shu özi Mesih emesmu?» ³⁰ Buning bilen ular sheherdin chiqip uning aldigha keldi.

³¹ Angghuche shagirtliri uninggha yalwurup: «Ey ustaz, yégin» dep éytti. ³² Lékin u ulargha éytti: «Siler bilmeydighan méning yégili bir taamim bar». ³³ Shagirtliri bir-birige: «Ejeba biri uninggha yégili bir nerse élip kelgenmidu?» dep éytishti.

³⁴ Eysa ulargha éytti: «Méning taamim méni ewetkenning iradisini qilip, uning emellirini beja keltürmektur. ³⁵ < Ormagha yene töt ay bar > démeysilermu? Mana silerge éytime: Közliringlarni kötürüp, ékin yerlarning orghili pishqinigha qaranglar. ³⁶ Ormichi ish heqqini élip, ebediy tiriklikke hosul yighidu. Shuning bilen térighuchi we ormichi barawer xushal bolidu. ³⁷ < Biri tériydu we yene biri oridu > deyidighan söz rast keldi. ³⁸ Men silerni ishliliginglarni orghili ewettim, bashqilar ishlidi we siler ularning ishigha kirdinglar».

³⁹ U xotunning: «Méning barche qilghinimni u manga éytti» dep guwahliq béríp éytqan sözi üçün u sheherdin tola samariyelikler Eysagha ishendi.

⁴⁰ Samariyelikler uning aldigha kélip: «Bizning yénimizda qalghin» dep uninggha yalwurdı. U anda ikki kün qaldi. ⁴¹ Uning sözi üçün yene tola kishi uninggha ishinip, ⁴² xotun'gha éyttiki: «Emdi séning sözüng üçün ishenmeymiz, chünki özimiz angliduq we bilimizki, heqiqeten dunyaning qutquzghuchisi budur».

Bir orda emeldarining oghlining saqaytilishi

⁴³ Bu ikki kündin kéyin u andin chiqip Galiliyege bardi, ⁴⁴ chünki Eysa özi: «Hécbir peyghemberning öz yurtida izziti yoqtur» dep guwahliq berdi. ⁴⁵ U Galiliyege kelgende galiliyelikler uning héytta Yérusalémda qilghinining hemmisini körgech uni qobul qildi, chünki ular hem héytqa barghanidi.

⁴⁶ Eysa suni sharab qilghan Galiliyediki Kana shehirige yene keldi we Kapernahumdiki bir orda emeldarining oghli késel idi. ⁴⁷ U kishi Eysaning Yehudiyedin Galiliyege kelginini anglap, aldigha béríp: «Sen kélip, oghlumgha

shipa bergin» dep uningdin tilidi, chunki ogʻli ölümge yéqin idi. ⁴⁸ Emma Eysa uninggha éytti: «Alamet bilen möjize körmisenglar, ishenmeysiler». ⁴⁹ Orda emeldari uninggha éytti: «Ey xoja, balam ölmeste kelgin» dep éytti. ⁵⁰ Eysa uninggha: «Barghin, oghlung tiriktur» dédi. U kishi Eysa uninggha éytqan sözge ishinip bardı.

⁵¹ U yolda kétip barghinida uning qulliri aldigha chiqip: «Oghlung tiriktur» dep xewer berdi. ⁵² U waqit ogʻli onglan'ghili bashlighan saetni ulardin sorıdı. Ular uninggha éytti: «Tünügün yettinchi saette tep uni qoydı». ⁵³ Atisi Eysa uning özige: «Oghlung tiriktur» dégen saette bu ish bolghinini uqup, özi we barche öyi ishendi.

⁵⁴ Eysa Yehudiyedin Galiliyege kelgendin kéyin qilghan ikkinchi möjizisi bu idi.

Beyteste köli boyidiki kesel ademning shipa tépishi

5¹ Andin kéyin yehudiylarning bir héyti boldı we Eysa Yérusalémgha chiqti. ² Yérusalémda qoy derwazida ibraniy tilida Beyteste dégen besh aywani bar bir köl bar. ³ Bu aywanlarda tola késeller, korlar, tokurlar we cholaqlar yétip su chaykalghay dep, muntezir idi. ⁴ Chunki birer-birer bir perishte kölge nazil bolup suni chayqatatti we su chayqalghanda deslep chüshken kishi özide bolghan herqandaq késilidin shipa tapatti.

⁵ Anda ottuz sekkiz yildin béri késel bolghan bir adem bar idi. ⁶ Eysa uning anda yatqinini körüp, uzun waqittin béri késel bolghinini bilip, uninggha éytti: «Saqayghili xalaysenmu?» ⁷ Késel uninggha: «Ey xoja, su chayqalghanda méni kölge tashlighili adimim yoqtur. Men kelsem, mendin ilgiri bashqisi chüshüwalıdu» dep éytti. ⁸ Eysa uninggha éytti: «Qopup, ornungni kötürüp mangghin». ⁹ U derhal saqiyip, öz ornını kötürüp mangdı.

¹⁰ U kün shabat küni idi. Uning üçün yehudiylar shipa tapqan kishige: «Shabat künidur, ornungni kötürmek sanga jayız emes» dep éytti. ¹¹ U ulargha jawab berdiki: «Méni saqaytqan kishi özi: «Ornungni kötürüp mangghin» dédi. ¹² Ular uningdin: «Sanga: «Ornungni kötürüp mangghin» dégen adem kimdur?» dep sorıdı. ¹³ Lékin shipa tapqan kishi uning kim ikenlikini bilmeytti, chunki u yerde tola xelq bolghini üçün Eysa bir terepke kétip qalghanıdı.

¹⁴ Andin kéyin Eysa uni beyt-muqeddeste körüp qélip, uninggha: «Mana saqayding, yene gunah qilmighinki, sanga yamanraq bir néme weqe bolmighay» dep éytti.

¹⁵ U adem bérip, özini saqaytqan kishi Eysa ikenlikini yehudiylargha xewer berdi.

Ata bilen oghulning birligi

¹⁶ Bu wejedin yehudiylar Eysagha qest qilip, u buni bir shabat küni qilghini üçün uni öltürgili izdeytti. ¹⁷ Emma Eysa ulargha: «Atam bu waqitqiche ishleydu, men hem ishleymen» dep jawab berdi. ¹⁸ Uning üçün yehudiylar uni öltürgili téxi qestleytti, chünki shabatni buzghini bilen toxtimay, belki Xudani Atam dep özini Xuda bilen teng qilatti. ¹⁹ Emma Eysa jawab bérip ulargha éytti: «Berheq, berheq, silerge éytimenki, Oghul özidin héchnéme qilalmaydu, belki Atining qilghinini körüp qilidu, chünki u hernéme qilsa Oghul hem shundaq qilidu. ²⁰ Mana Ata Oghulni dost tutup, öz qilghinining hemmisini uninggha körsitidu we siler ejeblen'güdek bulardin ulughraq emellerni uninggha körsitidu. ²¹ Chünki Ata ölgenlerni qopurup tirildürgendek Oghul hem özi xalighanlirini tirildüridu. ²² Ata hem héchkimni höküm qilmaydu, belki barche hökümni Oghulgha tapshurghandur. ²³ Shuning bilen hemmisi Atigha izzet qilghandek oghulgha hem izzet qilghay. Kimki Oghulgha izzet qilmisa, uni ewetken Atigha hem izzet qilmaydu.

²⁴ Berheq, berheq, silerge éytimenki, méning sözüمنى anglap, méni ewetken'ge ishen'gen kishining ebediy tiriklik bar we özi hökümge kelmeydu, belki ölümün tiriklikke ötken bolidu. ²⁵ Berheq, berheq, silerge éytimenki, ölüklér Ibn Allaning awazini anglaydighan waqit kélidu, derweqe emdi kélip qaldi we uni anglighanlar tirilidu. ²⁶ Chünki Atining öz ide tiriklik bar bolghandek Oghulgha hem öz ide tiriklik bar bolushqa qudret berdi. ²⁷ Ibn al-Insan bolghini üçün u höküm qilghili hem uninggha qudret berdi. ²⁸ Buninggha ejeblenmenglar, chünki görlerdikilerning hemmisi uning awazini anglaydighan waqit kélidu. ²⁹ we andin chiqip, yaxshiliq qilghanlar hayat qiyamitige we yamanliq qilghanlar höküm qiyamitige kétidu.

³⁰ Men özümün héch nerse qilalmaymen, anglighinimdek höküm qilimen we hökümüm adildur, chünki öz irademni emes, belki méni ewetkenning iradisini qilghum bar. ³¹ Eger men öz toghramda guwahliq bersem, guwahliqim heq emes. ³² Bashqa biri men toghruluq guwahliq béridu we bilimenki, men toghruluq bergen guwahliq heqtur. ³³ Siler Yuhannagha elchi ewettinglar we u heqiqetke guwahliq berdi. ³⁴ Lékin men insandin guwahliq qobul qilmaymen, emma silerning nijat tapmiqinglar üçün buni éytimen. ³⁵ Köyüp turup yorughan chiragh u özi idi we siler az bir muddetche uning yoruqida söyün'gili xalidinglar. ³⁶ Lékin Yuhannaningkidin ulughraq bir shahaditim bar. Ata manga pütüküzgili bergen ishlar, yeni men qilip turghan ishlar özi Atining méni ewetkinige men toghruluq guwahliq béridu. ³⁷ Derweqe méni ewetken Ata özi men toghruluq guwahliq berdi. Esla uning awazini anglimidinglar we ya uning qiyapitini körmidinglar. ³⁸ we uning sözi ichinglarda qarar tapmidi, chünki siler uning

ewetkinige ishenmeysiler. ³⁹ Muqeddes yazmilarni teptish qilisiler, chünki ularda ebediy tiriklikni tapimiz dep xiyal qilisiler we bular men toghruluq guwahliq béridu. ⁴⁰ Emma tiriklik tapmaq üçhün manga kelgili unimaysiler.

⁴¹ Ademlerdin izzet qobul qilmaymen. ⁴² Lékin silerni tonup, ichinglarda Xudaning muhebbiti yoq ikenlikini bilimen. ⁴³ Men Atamning namida keldim, emma méni qobul qilmaysiler. Bashqisi öz namida kelse, uni qobul qilisiler. ⁴⁴ Siler bir-biringlardin izzet qobul qilip, yégane Xudadin kelgen izzetni izdimey, qandaq ishineleysiler? ⁴⁵ Siler méni ‹ Bizning üstimizdin Atigha erz qilidu › dep guman qilmanglar. Silerning üstünglardin erz qilghuchi bar we u siler ümid baghligan Musadur. ⁴⁶ Musagha ishen'gen bolsanglar, manga hem ishinettinglar, chünki u men toghruluq pütti. ⁴⁷ Lékin uning pütken sözlirige ishenmisenglar, méning sözüme qandaq ishineleysiler?

Eysa Mesih besh ming kishini toyduridu

6¹ Andin kéyin Eysa Galiliye déngizining, yeni Tibériye déngizining u bir teripige bardu. ² Tola xelq uning késellerge qilghan möjizilirini körüp, uninggha egeshti. ³ Emma Eysa taghqa chiqip, shagirtliri bilen anda olturdu. ⁴ Yehudiylarning Pasxa héyti yéqin idi.

⁵ Eysa közlrini kötürüp, aldigha tola xelqning kelginini körüp Filippusqa: «Bulargha yégili nan qeyerdin sétiwalayli?» dep éytti. ⁶ Lékin u uni sinimaq üçhün buni éytti, chünki néme qilidighinini özi biletti. ⁷ Filippus uninggha: «Herbirige kichik bir parchidin tegse, ikki yüz dinarliq nan ulargha yetmeydu» dep jawab berdi. ⁸ Shagirtlirining biri, yeni Simon Pétrusning buradiri Andreyas uninggha éyttiki: ⁹ «Munda besh arpa néni bilen ikki béliqi bar bir oghul bala turidu, lékin shunche tola xelqqa bu néme bolidu?»

¹⁰ Eysa: «Xelqni olturghuzunglar» dep éytti. U yerde tola ot bar idi. Er kishiler yerge olturdu we ularning sani besh mingche idi. ¹¹ Andin Eysa nanni élip shükür éytip, ularni olturghanlarga üleshtürüp, shundaq hem ular xalighudek béliqlardin hem berdi. ¹² Ular toyghanda u öz shagirtlirigha: «Héchnéme zaye bolmisun dep, ashqan parchilarni yighinglar» dep éytti. ¹³ Shuning bilen ular yighip, besh arpa nénidin éship, yégenlerdin qalghan parchilardin on ikki séwet toldurdu.

¹⁴ Emdi xelq Eysa qilghan möjizini körüp: «Heqiqeten dunyagha kélidighan peyghember budur» dep éytti. ¹⁵ Lékin Eysa ularning kélip, uning özini padishah qilmaq üçhün zorluq bilen élip kétidighinini bilip, özi yene taghqa yalghuz bardu.

Eysa Mesihning su üstide méngishi

¹⁶ Axsham bolghanda shagirtliri déngizgha bérip, ¹⁷ déngizning u teripidiki Kapernahumgha barmaq üçün bir kémige chüshti. Emma qarangghuluq basqanidi we Eysa ulargha téxi kelgen emes idi. ¹⁸ Qozghilip turghan qattiq shamaldin déngiz chayqiliwatatti. ¹⁹ Lékin ular yigirme besh-ottuz oqya étimiche barghanda Eysaning déngizning yüzide méngip kémige kélidighinini körüp qorqti. ²⁰ Emma u ulargha: «Qorqmanglar, mendurmen» dep éytti. ²¹ Ular uni kémige alghili xalighanda, derhal kéme ular baridighan yerge yetti.

²² U künning etisi déngizning u teripide turghan xelq anda bir kémidin bashqisi bolmighinini we Eysa öz shagirtliri kirgen kémige ular bilen bille kirmey, belki shagirtlirining yalghuz barghinini körgenidi. ²³ Lékin Tibériyedin bashqa kémiler kélip, xelq Xudawende shükür éytqandin kéyin nan yégen yerge yéqin toxtighanidi. ²⁴ Xelq Eysaning we uning shagirtlirining anda bolmighinini korgende ular özi kémilerge kirip, Eysani izdigili Kapernahumgha bardi.

Eysa Mesih tiriklik béridighan nandur

²⁵ Ular uni déngizning u teripide tépip, uninggha: «Ey ustaz, qachan bu yerge kelding?» dep éytti. ²⁶ Eysa ulargha jawab bérip éytti: «Berheq, berheq, silerge éytimenki, möjiziler körgininglar üçün emes, belki nandin yep toyghininglar üçün méni izdeysiler. ²⁷ Paniy bolidighan taam üçün heriket qilmanglar, lékin Ibn al-Insan silerge béridighan ebediy hayatliqqa baqiy qalidighan taam üçün heriket qilinglar, chünki uni Ata, yeni Xuda özi möhürlep testiqlighan». ²⁸ U waqit ular uninggha: «Néme qilip Xudaning ishlerini beja keltürimiz?» dep éytti. ²⁹ Eysa ulargha jawab bérip éytti: «Xudaning ishi budurki, uning ewetkinige ishen'geysiler». ³⁰ Ular uninggha éytti: «Undaq bolsa, sen néme möjize qilisenki, körüp ishen'geymiz? Néme qilisen? ³¹ < U ulargha yégili asmandin nan berdi» dep pütülgendek ata-bowilirimiz bayawanda manna yédi».

³² Eysa ulargha éytti: «Berheq, berheq, silerge éytimenki, asmandin nanni silerge Musa bermidi, lékin heqiqiy nanni silerge asmandin Atam béridu. ³³ Chünki asmandin nazil bolup dunyagha tiriklik béridighan nan Xudaning nénidur».

³⁴ Ular uninggha: «Ey xoja, bizlerge shu nandin hemishe bergin» dep éytti. ³⁵ Eysa ulargha éytti: «Tiriklik néni men özümdurmen. Kimki manga kelse, hergiz ach qalmaydu we kimki manga ishense, ebedkiche ussimaydu. ³⁶ Lékin men silerge éytqandek: Méni kördünglar, emma ishenmeysiler. ³⁷ Atam herkimni manga berse, manga kélidu we manga kelgen kishini esla tashqiri tashlimaymen. ³⁸ Chünki men öz xahishimni qilghili emes, belki méni ewetkenning xahishini qilghili asmandin nazil boldum. ³⁹ Méni ewetkenning xahishi budurki, manga

berginining hemmisidin héchbirini yittürmey, uni axirqi künde tirildürüp qopurghaymen. ⁴⁰ Chünki méni ewetkenning xahishi budurki, herkim Oghulni körüp uninggha ishense, uning ebediy tiriklik bolghay we men uni axirqi künde tirildürüp qopurimen».

⁴¹ U waqit yehudiylar «Asmandin nazil bolghan nan men özümdurmen» dégini üçün ghotuldiship, ⁴² éyttiki: «Bu Yüsüpning oghli Eysa emesmu? Biz uning atisini we anisini tonuymiz-u, bu özi: «Men asmandin nazil boldum» dep qandaq éytalaydu?» ⁴³ Eysa jawab bérup ulargha éytti: «Aranglarda ghotuldashmanglar.

⁴⁴ Méni ewetken Ata özi kishi tartmisa, héchkim manga kelelmeydu. Men manga kelgen herkimni axirqi künde tirildürüp qopurimen. ⁴⁵ «Hemmi Xudadin telim almaqchi bolidu» dep peyghemberlarning muqeddes yazmilirida pütülgendur. Herkim Atidin anglap ögen'gen bolsa, manga kélidu. ⁴⁶ Lékin héchkim Atini körmigen, peqet Xudadin kelgüchi özi Atini körgendur. ⁴⁷ Berheq, berheq, silerge éytimen: Kimki manga ishense, uning ebediy tiriklik bar. ⁴⁸ Tiriklik néni men özümdurmen. ⁴⁹ Ata-bowiliringlar bayawanda manna yédi we öldi. ⁵⁰ Asmandin nazil bolghan nan shundaqki, birkim uningdin yése, ölmeydu. ⁵¹ Asmandin nazil bolghan u tirik nan men özümdurmen. Birkim bu nandin yése, ebedkiche tirik qalidu. Men bérighan nan öz bedinimdur. Men uni dunyaning tiriklik üçün bérimen».

⁵² U waqit yehudiylar öz arilirida taliship: «Bizlerge öz bedinini yégili qandaq béreleydu?» dep éytishti. ⁵³ Eysa ulargha éytti: «Berheq, berheq, silerge éytimen: Eger Ibn al-Insanning bedinini yep qénini ichmisenglar, ichinglarda tiriklikinglar yoqtur. ⁵⁴ Kimki méning bedinimni yep qénimni ichse, uning ebediy tiriklik bar we men uni axirqi künde tirildürüp qopurimen. ⁵⁵ Chünki bedinim heqiqiy yégülük we qénim heqiqiy ichkülüktur. ⁵⁶ Kimki méning bedinimni yep qénimni ichse, mende qalidu we men uningda qalimen. ⁵⁷ Tirik Ata méni ewetkendek we men Atining wasitisi bilen tirik turghandek méni yégen kishi özi hem méning wasitem bilen tirik qalidu. ⁵⁸ Asmandin nazil bolghan nan bolsa ata-bowilar manna yep ölginidek emes, belki kimki bu nanni yése, ebedkiche tirik qalidu». ⁵⁹ U buni Kapernahumdiki bir sinagogda telim berginide éytti.

Eysa Mesihning shagirtliridin tola kishi uninggha egeshmeydighan bolidu

⁶⁰ Shagirtliridin tola buni anglap: «Bu qattiq sözdur. Kim buni angliyalaydu» dep éytishti. ⁶¹ Eysa öz ichide shagirtlirining mundaq ghotuldashqinini bilip, ulargha éytti: «Bu silerni tayduridumu? ⁶² Undaq bolsa, Ibn al-Insan öz ilgiriki yerge chiqidighinini körsenglar, qandaq bolidu? ⁶³ Tirik qilghuchi Rohtur.

Jisimning héch nersige menpeiti yoqtur. Lékin men silerge éytqan sözler rohtur we hem tirikliktur. ⁶⁴ Lékin silerdin beziliri ishenmeydu». *Chünki Eysa ishenmeydighanlarning qaysi we uni tutup bérédighini kim ikenlikini desleptin bildi.* ⁶⁵ U yene éytti: «Uning üçhün silerge éyttimki: Atamdin uninggha ata qilinmisa, héchkim manga kélelmeydu».

⁶⁶ Uning üçhün shagirtliridin tola kishi keynige yénip, uning bilen mangmaydighan boldi. ⁶⁷ U waqit Eysa on ikkilerge éytti: «Siler hem ketkili xalaysilermu?» ⁶⁸ Simon Pétrus jawab berdiki: «Ey Xudawende, kimgé barayli? Ebediy tiriklikning sözliri sendidur. ⁶⁹ Bizler ishinip bilduqki, sen Xudaning muqeddesidursen».

⁷⁰ Eysa ulargha: «Men on ikkinglarni ilghimidimmu? Biraq silerdin biri bir iblistur» dep jawab berdi. ⁷¹ U buni Simon Ishqariyotning oghli Yehuda toghrisidin éytti. Chünki u on ikkilerning biri bolup, uni tutup bérédighanidi.

Eysa Mesihning buraderliri uninggha ishenmeydu

7¹ Andin kéyin Eysa Galiliyede yüretti, chünki yehudiylar uni öltürgili izdigini üçhün Yehudiyede yürgili xalimaytti. ² Yehudiylarning Sayiwen héyti yéqin idi ³ we uning buraderliri uninggha: «Mundin kétip, Yehudiyege barghin. Shagirtliring hem séning qilip turghan ishliringni körgey. ⁴ Chünki özining ashkara bolushini xalighan kishi pinhanda héch nerse qilmaydu. Bu emellerni qilsang, özüngni dunyagha ashkara qilghin» déyishti. ⁵ Chünki buraderliri hem uninggha ishenmeytti. ⁶ Eysa ulargha éytti: «Méning waqtim téxi kelmigen, lékin silerning waqtinglar hemishe munasiptur. ⁷ Dunya silerni yaman körelmeydu, lékin méni yaman köridu. Chünki men uning emelliri yamandur dep, uning toghrisida guwahliq bérimen. ⁸ Siler héytqa béringlar. Men bu héytqa barghili qedem qoymidim, chünki waqtim téxi tamam bolmighan». ⁹ Buni ulargha éytip, Galiliyede qaldi.

Eysa Mesih Sayiwen héytida

¹⁰ Lékin buraderliri héytqa ketkendin kéyin, u özi hem ashkara bolmay, pinhanda bolghudek héytqa chiqti. ¹¹ Yehudiylar héytta uni izdep: «U ne yerdidur» dep éyishtti. ¹² Xelq öz arisida uning toghrisida tola ghotuldishatti. Beziliri: «U yaxshidur» déyishtti, bashqiliri: «Yaq, belki u qowmni azduridu» dep éyishtti. ¹³ Emma yehudiylardin qorqup, héchkim uning toghrisidin ashkara söz qilmaytti.

¹⁴ Emma héytning yérimi ötkende Eysa beyt-muqeddeske chiqip, telim berdi. ¹⁵ Yehudiylar ejeblinip: «Bu özi telim almay, muqeddes yazmilarni qandaq bilidu» dep éytishti. ¹⁶ Eysa ulargha jawab béríp éytti: «Méning telimim méningki emes, belki méni ewetkenningkidur. ¹⁷ Birkim uning iradisini qilghili xalisa, bu telim Xudadin bolsa yaki men özüm din söz qilsam, u özi bilidu. ¹⁸ Özidin söz qilghuchi öz izzitini izdeydu, lékin özini ewetkenning izzitini izdigüchi sadiqtur we uningda heqsizliq yoqtur. ¹⁹ Silerge Tewratni Musa bermidimu? Emma silerdin héchbiri Tewratni emelge keltürmeydu. Néme üçün méni öltürgili izdeysiler?» ²⁰ Xelq jawab béríp éyttiki: «Sende yaman roh bar. Séni kim öltürgili izdeydu?» ²¹ Eysa jawab béríp ulargha éytti: «Bir ish qildim we hemmenglar shuninggha ejeblendinglar. ²² Xetne qilish Musadin bolmay, belki ata-bowilardin bolsa hem, Musa özi silerge xetnini berdi we ademni shabat künide xetne qilisiler. ²³ Musaning qanuni buzulmisun dep, adem shabat künide xetne qilinsa, pütün ademni shabat künide saqaytqinim üçün manga achchiqlinisilermu? ²⁴ Zahirgha qarap höküm qilmanglar, belki rast höküm qilinglar».

Eysa kélidighan Mesihmu?

²⁵ U waqit Yérusalémliqlarning bezisi éytishti: «Ular öltürgili izdigen kishi shu emesmu? ²⁶ Mana ashkara söz qilidu we ular uninggha héch nerse démeydu. Ejeba rehberler buning Mesih ikenlikini tayin bildimu? ²⁷ Lékin buning qeyerdin bolghinini bilimiz, emma Mesih kelgende uning qeyerdin bolghinini héchkim bilmeydu». ²⁸ Emma Eysa beyt-muqeddeste telim béríp qichqirip éytti: «Méni tonup qeyerdin bolghinimni bilisiler. Men özüm din kelmim, lékin méni ewetken özi heqtur. Emma siler uni tonumaysiler. ²⁹ Men uni tonuymen, chünki uningdin keldim we méni u ewetti» dédi. ³⁰ Uning üçün ular uni tutqili izdidi. Lékin héchkim uning üstige qol salmidi, chünki uning waqti téxi kelmigenidi. ³¹ Emma xelqtin tola uninggha ishinip: «Mesih kelgende buning qilghinidin toliraq möjize qilalarmu?» déyishti.

Perisiyler we bash kahinlar Eysa Mesihni tutmaqchi

³² Perisiyler uning toghrisida xelqning buni ghotuldashqinini anglidi we bash kahinlar bilen perisiyler uni tutqili xizmetkarlar ewetti. ³³ Lékin Eysa ulargha éytti: «Téxi az bir waqit men siler bilendurmen. Andin kéyin méni ewetkenning aldigha barimen. ³⁴ Méni izdep tapmaysiler we men bolghan yerge kélelmeysiler». ³⁵ Yehudiylar bir-birige éytishti: «Bizni < Méni tapmaysiler > dep bu özi ne yerge

baridu? Yunaniylarning arisida tarilip ketkenlarga bérip, yunaniylargha telim bérermu? ³⁶ Bu « Méni izdep tapmaysiler we men bolghan yerge kélelmeysiler» dep éytqini némidur?»

Eysa Mesih tirik sudur

³⁷ Emma héytning axirqi, yeni chong künide Eysa turup qichqirip éytti: «Kimdekim ussisa, manga kélip ichsun! ³⁸ Kimki manga ishense, muqeddes yazmilar éytqandek uning ichidin tirik su éqinliri éqip chiqidu» dep, ³⁹ ishen'genler qobul qilidighan Roh toghrisida buni éytti. Chünki Eysa téxi shan-sherep tapmighini üçün Roh bérilgen emes idi.

⁴⁰ U waqit xelqning bezisi bu sözlerni anglap: «Heqiqeten bu özi mushu peyghember» dep éytishti. ⁴¹ Bashqiliri: «Bu Mesih tur» déyishti, yene bashqiliri: «Mesih Galiliyedin kelemdu? ⁴² Muqeddes yazmilarda: « Mesih Dawudning neslidin we Dawud özi turghan Beytlehem sheherdin kélidu» dep yézilghan emesmu?» dédi. ⁴³ Xelqning arisida uning sewebidin bir bölünmeklik weqe boldi. ⁴⁴ Ulardin beziliri uni tutqili xalidi, lékin héchkim uning üstige qol salmidi. ⁴⁵ Xizmetkarlar bash kahinlar bilen perisiylerning qéshigha yénip keldi we bular: «Néme üçün uni élip kelmidinglar» dep ulargha éytti. ⁴⁶ Xizmetkarlar jawab berdiki: «Héch waqit bir adem bu kishidek söz qilghan emes». ⁴⁷ Perisiyler ulargha jawab berdiki: «Siler hem éziqip kettinglarmu? ⁴⁸ Rehberlerdin yaki perisiylerdin birkim uninggha ishendimu? ⁴⁹ Lékin qanunni bilmigen bu qowm melundur». ⁵⁰ Emma ularning biri, yeni ilgiri Eysagha kelgen Nikodimus ulargha éytti: ⁵¹ Qanunimiz awwal kishining néme qilghinini uningdin anglap bilmigüche uni höküm qilamdu? ⁵² Ular uninggha: «Ejeba sen hem Galiliyedinmusen? Teptish qilip körginki, Galiliyedin héchbir peyghember qopmaydu!» dep jawab berdi ⁵³ we herbiri öz öyige bardı.

Zinada tutulghan bir xotun

8¹ Eysa bolsa Zeytun Téghigha chiqti. ² Emma etigende yene beyt-muqeddeske keldi we xelqning hemmisi uning aldigha keldi we u olturup ulargha telim berdi. ³ Shu chaghda katiplar bilen perisiyeler zinada tutulghan bir xotunni keltürüp, otturida turghuzup, ⁴ uninggha éyttiki: «Ey ustaz, bu xotun zina ishini qilghinida tutuldi. ⁵ Tewratta Musa shundaqlarning chalma-késeq qilinmiqini bizlerge emr qilghan, emma sen néme deysen?» dep, ⁶ uning üstidin erz qilghili bir bahane tapmaq üçün uni sinap buni éytishti. Lékin Eysa éngiship, barmiqi bilen yerge pütikli turdi.

⁷ Emma ular toxtimay uningdin sorap turghanda u öre turup, ulargha: «Qaysinglar gunahsiz bolsa awwalqi tashni uninggha atsun» dédi. ⁸ Andin yene éngiship, yerge pütüp turdi. ⁹ Lékin ular buni anglighanda öz wijdanliri ularni eyibligech, qéiriliridin bashlap axirqilarghiche birdin-birdin chiqip kétip, Eysani we otturida turghan xotunni yalghuz qoydi. ¹⁰ Eysa öre turup, xotundin bashqa héchkimni körmey, uninggha éytti: «Ey xotun, dewagerliring qéni? Héchbiri séni höküm qilmidimu?» ¹¹ U uninggha éytti: «Héchbiri, ey xoja». Eysa uninggha éytti: «Men hem séni höküm qilmaymen. Bérip, yene gunah qilmighin».

Eysa Mesih dunyaning nuridur

¹² Eysa yene ulargha söz qilip éytti: «Men dunyaning nuridurmen. Manga egeshenler esla qarangghuluqta mangmaydu, belki uningda hayat nuri bolidu». ¹³ Perisiyler uninggha: «Sen özüng toghruluq guwahliq bérisen. Guwahliqing rast emes» dep éytishti. ¹⁴ Eysa jawab bérip ulargha éytti: «Öz toghramda guwahliq bersem hem, guwahliqim rasttur, chünki ne yerdin kélip ne yerge baridighinimni bilimen. Lékin siler ne yerdin kélip, ne yerge baridighinimni bilmeyilers. ¹⁵ Siler jisimge qarap höküm qilisiler. Men héchkimni höküm qilmaymen. ¹⁶ Men höküm qilsammu, hökümüm rasttur. Chünki men yalghuz emesmen, lékin méni ewetken ata men bilendur. ¹⁷ < Ikki kishining guwahliqi rasttur > dep Tewrat qanununglarda hem pütülgen. ¹⁸ Men öz toghramda guwahliq bérimen, méni ewetken Atam hem men toghruluq guwahliq béridu». ¹⁹ Ular uninggha: «Atang ne yerdidur» dep éytishti. Emma Eysa: «Xahi méni, xahi Atamni tonumaysiler. Méni tonusanglar idi, Atamni hem tonuyttunglar» dep jawab berdi. ²⁰ Eysa beyt-muqeddeste telim berginide xezinining aldida bu sözlerni éytti we héchkim uni tutmidi, chünki uning saiti téxi kelmigenidi. ²¹ Eysa yene ulargha éytti: «Men kétimen méni izdeysiler we gunahliringlarda ölisiler. Men baridighan yerge siler kélelmeyilers». ²² U waqit yehudiylar: «« Men baridighan yerge siler kélelmeyilers » deydu. Öz-özini öltürgüsi barmikin?» dep éytishti. ²³ U waqit u ulargha éytti: «Siler töwendindursiler, men égizliktindurmen. Siler bu dunyadindursiler, men bu dunyadin emesmen. ²⁴ Uning üçhün silerge: < Gunahliringlarda ölisiler > dep éyttim, chünki men u ikenlikimge ishenmisenglar, gunahliringlarda ölisiler». ²⁵ Ular uninggha: «Sen kimdursen» dep éytishti. Eysa ulargha éytti: «Néme ikenlikimni bashtin tartip silerge éyttim. ²⁶ Silerning toghranglarda éytip höküm qilidighan tola nersilirim bar, lékin méni ewetken heqtur we men uningdin anglighinimni dunyagha éytimen» dédi. ²⁷ Emma u Ata toghrisidin ulargha buni éytqinini ular uqmidi. ²⁸ Uning üçhün Eysa ulargha éytti: «Ibn al-Insanni kötürgininglarda men u bolup özümdin bir nerse qilmay, belki Ata manga ögetkendek söz qilghinimni

bilisiler. ²⁹ Méni ewetken özi men bilen bolup, men hemishe uning xush-rizayini qilghinim üçhün méni yalghuz qoymidi» ³⁰ dep éytqinida tola kishi uninggha ishendi.

Ibrahimning baliliri

³¹ U waqit Eysa uning özige ishen'gen yehudiylargha éytti: «Eger siler méning sözlirimde chiqmay tursanglar, heqiqeten méning shagirtlirim bolisiler. ³² we heqiqetni tonuysiler we heqiqet silerni azad qilidu». ³³ Ular uninggha jawab bérishtiki: «Biz Ibrahimning neslidurmiz we héch waqit birkimge qul bolmiduq, qandaq sen: < Azad bolisiler» dep éytalaysen?» ³⁴ Eysa ulargha jawab berdiki: «Berheq, berheq, silerge éytimen: herkim gunah qilsa, gunahning qulidur. ³⁵ Lékin qul öyde ebedkiche qalmaydu, oghul ebedkiche anda qalidu. ³⁶ Emdi Oghul silerni azad qilsa, heqiqeten azad bolisiler.

³⁷ Ibrahimning nesli ikenliklarni bilimen, lékin sözüim ichinglarda jay tapmighini üçhün méni öltürgili izdeysiler. ³⁸ Men Atamningkide körginimni söz qilimen we siler öz atanglardin anglighininglarni qilisiler». ³⁹ Ular uninggha: «Atimiz Ibrahimdur» dep jawab berdi. Eysa ulargha éytti: «Eger Ibrahimning baliliri bolsanglar, Ibrahimning emellirini qilattinglar. ⁴⁰ Lékin emdi siler méni, yeni Xudadin anglighan heqiqetni silerge éytip bergen bir ademni, öltürgili qestleysiler. Ibrahim shundaq qilmidi. ⁴¹ Siler atanglarning ishlinirini qilisiler». Ular uninggha éytti: «Bizler zinadin tughulmiduq, bizning bir Atimiz bar, yeni Xuda».

Iblisning baliliri

⁴² Eysa ulargha éytti: «Eger Xuda Atanglar bolsa idi, méni dost tutattinglar, chünki men Xudadin chiqip keldim. Özümdin kelmidim, belki méni u ewetti. ⁴³ Némishqa méning sözüimni uqmaysiler? Seweb shuki, méning sözüimni anglighili chidimaysiler. ⁴⁴ Silerning atanglar iblistur we atanglarning shehwetlirini beja keltürgili xalaysiler. U özi desleptin adem öltürgüchi bolup uningda heqiqet bolmighach, heqiqette turup qalmaydu. Yalghanni éytqinida öziningkini éytidu, chünki u özi yalghanchi we yalghanchiliqning atisidur. ⁴⁵ Emma men heqiqetni éytqinim üçhün manga ishenmeysiler. ⁴⁶ Qaysinglar méni bir gunah bilen eyibliyeleydu? Heqiqetni éytsam, siler néme üçhün manga ishenmeysiler? ⁴⁷ Xudadin bolghan kishi Xudaning sözini anglaydu. Xudadin bolmighininglar üçhün qulaq salmaysiler».

Eysa Mesih Ibrahimdin ilgiri bar idi

⁴⁸ Yehudiylar jawab bérip uninggha éytishti: «Séni yaman roh igilen'gen bir samariyelik dep, rast éytmiduqmu?» ⁴⁹ Eysa jawab berdiki: «Mende yaman roh yoqtur, lékin Atamgha izzet qilimen we siler méni tehqir qilisiler. ⁵⁰ Lékin men öz izzitimni izdimeymen. Uni izdep höküm qilghuchi bar. ⁵¹ Berheq, berheq, silerge éytimeyki, birkim méning sözüمنى saqlisa, ebedilebed ölüm körmeydu». ⁵² Yehudiylar uninggha éytishti: «Yaman rohluq ikenlikingni emdi uqtuq. Ibrahim we peyghemberler öldi we sen: «Eger bir adem méning sözüمنى saqlisa, ebedilebed ölümni tétimaydu» dep éytisen. ⁵³ Ejeba sen atimiz Ibrahimdin ulughmusen? U öldi we peyghemberler hem öldi. Sen özüngni kim qilisen?» ⁵⁴ Eysa jawab berdiki: «Eger men özümge izzet qilsam, izzitim héchnéme emes idi. Siler uni Tengrimiz dégen Atam özi manga izzet qilidu. ⁵⁵ Emma uni tonumaysiler, lékin men uni tonuymen. Eger uni tonumaymen désem, silerdek yalghanchi bolattim. Lékin uni tonup, uning sözini saqlaymen. ⁵⁶ Atanglar Ibrahim méning künümni körgili ümid qilip shadliq qildi we u körüp xushal boldi». ⁵⁷ Yehudiylar uninggha éytishti: «Ellik yashqa kirmey, Ibrahimni kördüngmu?» ⁵⁸ Eysa ulargha: «Ibrahim wujudqa kelmestin ilgiri men bar idim» dep éytti. ⁵⁹ U waqit ular uni chalma-késeq qilghili tashlar qollirigha aldi, lékin Eysa özini yoshurup, beyt-muqeddestin chiqip ketti.

Kor tughulghan ademning shipa tépishi

9¹ Eysa ötüp ketkinide kor tughulghan bir ademni kördi. ² Shagirtliri uningdin sorap éytti: «Ey ustaz, kim gunah qilip uning kor tughulghinigha seweb bolghan? U özimu yaki ata-anisimu?» ³ Eysa jawab berdiki: «Xahi bu özi, xahi ata-anisi gunah qilghan emes, belki Xudaning ishi uningda ashkara bolsun dep, uninggha mundaq bolghan. ⁴ Kündüz waqti méni ewetkenning ishlinini ada qilishimiz kérektur. Héchkim ish qilalmaydighan kéche kélidu. ⁵ Men dunyada bar waqitta dunyaning nuridurmen». ⁶ Buni éytqandin kéyin u yerge tükürüp, tükürüktin lay qilip, layni korning közligige sürüp, ⁷ uninggha: «Bérip, Siloam, yeni ewetilgen dégen kölge chiqip, özüngni yughin» dep éytti. U bérip, özini yuyup, köridighan bolup qaytip keldi.

⁸ Emma heqemsayiler we uning gadayliq qilghinini ilgiridin körgenler: «Bu özi olturup gadayliq qilghan kishi emesmu?» dep éytishti. ⁹ Beziler: «U iken» déyishti, bashqiliri: «U emes, belki uninggha oxshaydu» déyishti. U özi: «Men udurmen» dédi. ¹⁰ Ular uninggha: «Közliring qandaq échildi?» dep éytishti. ¹¹ U jawab berdiki: «Eysa dégen adem lay qilip, közlimge sürüp manga: «Bérip,

Siloam kölide özüngni yughin» dédi we men bérip, yuyup köridighan boldum».

¹² Ular uninggha: «U kishi ne yerdidur?» déyishti. U: «Bilmeymen» dep éytti.

¹³ Ular ilgiri kor bolghan kishini perisiylerning aldigha élip béishti. ¹⁴ Emma Eysa lay qilip uning közlirini achqan kün shabat küni idi. ¹⁵ Perisiyler hem uningdin soridiki: «Sen qandaq köridighan boldung?» U ulargha éytti: «U közlirimge lay qoydi we men özümni yuyup köridighan boldum». ¹⁶ Perisiylerdin beziliri: «Bu adem Xudadin emes, chünki shabatni tutmaydu» déyishti. Bashqilar: «Gunahkar bir adem undaq möjizilerni qandaq qilalaydu?» déyishti. Buning bilen arilirida bir bölgünchilik peyda boldi. ¹⁷ Ular korgha yene éytishti: «Séning közliringni achqini üçün uning toghrisida néme éytisen?» U: «Peyghemberdur» dep éytti.

¹⁸ Emma yehudiylar uning kor bolup köridighan bolghinigha ishenmey, köridighan bolghan kishining ata-anisini qichqirip, ¹⁹ ulardin sorap éytishti: «Siler kor tughuldi dégen oghlunglar shumu? Emdi qandaq köreleydu?» ²⁰ Ata-anisi jawab bérip éytti: «Bilimizki, bizning kor tughulghan oghlimiz budur.

²¹ Lékin emdi qandaq köridighan bolghinini bilmeymiz we uning közlirini kim achqinini bilmeymiz. Özidin soranglar, özi balaghet bolup öz toghrisida söz qilsun» dédi. ²² Ata-anisi yehudiylardin qorqup buni éytti, chünki yehudiylar birkim uning Mesih bolghinigha étirap qilsa, uni sinagogdin chiqirishqa meslihet qilip ittipaqlashqanidi. ²³ Uning üçün ata-anisi: «Özi balaghettur, özidin soranglar» dédi.

²⁴ Andin ular kor bolghan ademni ikkinchi mertive qichqirip éytishti: «Xudagha shan-sherep bergin. Biz u ademning gunahkar ikenlikini bilimiz». ²⁵ U éytti: «U gunahkarmu emesmu bilmeymen. Lékin bir nerse bilimenki, kor idim, emma emdi körimen».

²⁶ Ular uninggha éytishti: «Sanga néme qildi? Közliringni qandaq achi?» ²⁷ U ulargha jawab berdiki: «Silerge éyttim, emma anglimidinglar. Némishqa yene anglighili xalaysiler? Siler hem uninggha shagirt bolghili xalamsiler?» ²⁸ Ular uni deshnem qilip éytishti: «Sen uning shagirtidursen, lékin biz Musaning shagirtliridurmiz. ²⁹ Biz Xudaning Musagha söz qilghinini bilimiz, emma buning qeyerdin bolghinini bilmeymiz».

³⁰ U adem jawab bérip ulargha éytti: «Bu ajayip ikenki, siler uning qeyerdin bolghinini bilmeysiler we lékin u méning közlirimni achi. ³¹ Bilimizki, Xuda gunahkarlarni anglimaydu. Lékin birkim Xudadin qorqup, uning iradisini qilsa, u uni anglaydu. ³² Qedimdin béri bir kimning kor tughulghan kishining közlirini achqinini anglimighandur.

³³ Eger bu özi Xudadin bolmisa idi, héchnéme qilalmaytti». ³⁴ Ular uninggha: «Sen özüng barcheng bilen gunahta tughulup bizge telim bérisenmu?» dep jawab bérip, uni tashqirigha chiqiriwétishti.

³⁵ Eysa ularning uni tashqirigha chiqirghinini anglap, uninggha uchráp éytti: «Sen Ibn Allagha ishinemsen?» ³⁶ U jawab bérip éytti: «Ey xoja, u kimdurki, uninggha ishen'eymen?» ³⁷ Eysa uninggha éytti: «Uni kördüng, mana sen

bilen sözlaship turghan özi udur». ³⁸ Andin u: «Ey Xudawende, ishinimen» dep uninggha sejde qildi. ³⁹ Eysa éytti: «Men körmigenler körsun we körgenler kor bolsun dep bu dunyagha höküm chiqirishqa keldim».

⁴⁰ Uning aldida turghan birnechche perisiyler buni anglap, uninggha: «Bizler hem kormu?» dep éytishti. ⁴¹ Eysa ulargha éytti: «Eger kor bolsanglar, gunahinglar bolmaytti. Lékin emdi: <Körimiz> deysiler. Uning üçün gunahinglar qalidu.

Eysa Mesih yaxshi padichidur

10¹ Berheq, berheq, silerge éytimenki, qoylarning qotinigha ishiktin kirmey, bashqa yerdin atlap kirgen kishi oghri we bulangchidur. ² Lékin ishiktin kirgen kishi qoylarning padichisidur. ³ Derwaziwen uninggha achidu we qoylar uning awazini anglaydu we u özi qoylirini atliri bilen qichqirip, ularni bashlap chiqiridu. ⁴ Öziningkilerni chiqarghanda ularning aldida baridu we qoylar uning awazini tonughach uninggha egishidu. ⁵ Lékin ular yatqa egeshmeydu, belki yatning awazini tonumay, uningdin qachidu».

⁶ Eysa bu temsilni ulargha éytti. Emma ularning özige néme éytqinini ular uqmidi.

⁷ Uning üçün Eysa ulargha éytti: «Berheq, berheq, silerge éytimenki, qoylarning ishiki men özümdurmen. ⁸ Mendin ilgiri kelgenlarning hemmisi oghri we bulangchidur, lékin qoylar ulargha qulaq salmidi. ⁹ Ishik men özümdurmen. Birkim mendin kirse, u özi qutulup, kirip chiqip yaylaq tapidu.

¹⁰ Oghri oghrilap, boghuzlap yoqatmaqtin bashqa ish üçün kelmeydu. Men keldimki, ularning tiriklik bolghay, derweqe ulargha ashqudek bolghay.

¹¹ Yaxshi padichi men özümdurmen. Yaxshi padichi qoylar üçün öz jénini béridu. ¹² Lékin öz qoyliri bolmay, padichi emes yallan'ghan kishi börining kélidighinini körse, qoylarni qoyup qachidu we böre kélip, qoylarni yirtip parakende qilidu. ¹³ Yallan'ghan kishi yallan'ghan bolghini üçün qéchip, qoylardin xewer almaydu. ¹⁴ Yaxshi padichi men özümdurmen we méningkilerni tonuymen we méningkiler méni tonuydu. ¹⁵ Shundaqki, Ata méni tonuydu we men Atini tonuymen. Qoylar üçün öz jénimni bérimen.

¹⁶ Méning bu qotandin bolmighan bashqa qoylirim hem bar. Ular hem keltürmikim kérektur. Ular méning awazimni anglighay we bir pada we bir padichi bolghay. ¹⁷ Uni yene almaq üçün men öz jénimni bérimen. Bu wejidin Ata méni dost tutidu. ¹⁸ Héchkim jénimni mendin alalmaydu, belki men uni özümdin qoyimen. Uni qoyghili qudritim bar we yene uni alghili qudritim bar. Bu emrni Atamdin qobul qildim».

¹⁹ Yene yehudiylarning arisida bu sözlerning sewebidin bir bölgüchilik

weqe boldi. ²⁰ Ulardin tola kishi: «Uningda yaman roh bar we özi sarangdur, néme üçün uninggha qulaq salisiler?» déyishti. ²¹ Bashqiliri: «Bu sözler yaman rohtin tutulghan kishiningki emes. Yaman roh korlarning közlirini achalarmu?» déyishti.

Xudawending beytining teqdim qilish héyti

²² Emma Yérusalémda beytning teqdim qilish héyti boldi we qish waqti idi. ²³ Eysa beyt-muqeddestiki Sulaymanning aywanida mangatti. ²⁴ Yehudiylar uni qorshap, uninggha éytishti: «Qachan'ghiche bizlerni shekte qoyisen? Eger sen Mesih bolsang, bizge roshen éytqin». ²⁵ Eysa ulargha jawab berdiki: «Men silerge éyttim, emma ishenmeysiler. Men Atamning ismi bilen qilghan emellirim özi men toghruluq guwahliq béridu. ²⁶ Lékin siler ishenmeysiler, chünki méning qoylirim emessiler. ²⁷ Méning qoylirim awazimni anglaydu. Men ularni tonuymen we ular manga egishidu. ²⁸ Men ulargha ebediy tiriklik bérimen we ular ebedilebed halak bolmaydu we héchkim ularni méning qolumdin tartiwalalmaydu. ²⁹ Ularни manga bergen Ata hemmisidin ezimdur we héchkim ularni Atamning qolidin tartiwalalmaydu. ³⁰ Men we Ata birdurmiz» dédi.

Yehudiylar Eysa Mesihni chalma-kések qilmaqchi

³¹ Yene yehudiylar uni chalma-kések qilghili tashlar qollirigha aldi. ³² Eysa ulargha éytti: «Atidin silerge tola yaxshi emeller körsettim. Ulardin qaysi emel üçün méni chalma-kések qilisiler?» ³³ Yehudiylar jawab bérip éytishti: «Séni yaxshi emel üçün chalma-kések qilmaymiz, belki kupurluq üçün. Chünki sen özüng bir insan bolup özüngni Xuda qilisen». ³⁴ Eysa ulargha jawab berdiki: «Tewrat qanununglarda pütülgen emesmuki: < Men éyttim: Tengrilerdursiler? ³⁵ Eger Xudaning sözi ularning özige kelgen kishilerni tengriler dése we pütülgenning yoqalmiqi mümkin bolmisa, ³⁶ men Atining muqeddes qilip dunyagha ewetkinige: < Ibn Alladurmen > dep éytqinim üçün < Kupur éytisen > deysilermu? ³⁷ Eger Atamning emellirini qilmisam, manga ishenmenglar. ³⁸ Lékin qilsam, özümge ishenmisenglar hem, u emellerge ishininglar. Shundaqta Ata mende we men Atida bolghinimni bilip uqisiler» dédi. ³⁹ Uning üçün ular yene uni tutqili izdidi. Lékin u ularning qolliridin chiqip ketti. ⁴⁰ U yene Iordanning u bir teripige Yuhanna awwal ademlerni chömüldürgen yerge bérip, anda qaldi. ⁴¹ Tola xelq uning aldigha kélip: «Yuhanna özi héchbir möjize qilmidi, lékin Yuhannaning buning toghrisida éytqinining hemmisi rast iken» dep éytishti ⁴² we tola kishi anda uninggha ishendi.

Lazarusning ölüm din tirildürülüşhi

11¹ Lazarus dégen bir adem késel bolup qalghanidi. U özi Meryem bilen uning hemshirisi Martaning Beytanya dégen kentidin idi. ² U Meryem Xudawendini xushbuy yagh bilen yaghlap, uning putlirini öz chachliri bilen silighan xotun idi we uning buradiri Lazarus késel idi. ³ Uning hemshiriliri Eysagha xewerchi ewetip, uninggha éytquzdiki: «Ey Xudawende, mana sen dost tutqan kishi késel bolup qaldi».

⁴ Eysa buni anglighanda: «Bu ölüm késili emes, belki Ibn Alla uning bilen shan-sherep tapqay dep, Xudaning shan-sheripi üçündür» dep éytti. ⁵ Eysa Marta bilen uning hemshirisini we Lazarusni dost tutatti.

⁶ Emma uning késel bolghinini anglighanda özi turghan yerde yene ikki kün qaldi. ⁷ Andin kéyin shagirtlirigha: «Yene Yehudiyege barayli» dédi. ⁸ Shagirtlar uninggha éytti: «Ey ustaz, baya yehudiylar séni chalma-késekk qilghili qestli di we yene u yerge baramsen?» ⁹ Eysa jawab berdiki: «Kündüzning on ikki saiti yoqmu? Eger birkim kündüzde mangsa, putlashmaydu, chünki bu dunyaning nurini köridu. ¹⁰ Lékin birkim kéchide mangsa, putlishidu. Chünki uningda nur yoqtur». ¹¹ Buni éytqandin kéyin u ulargha éytti: «Dostimiz Lazarus uxlap qalghandur, lékin men uni uyqudin oyghatqili barimen». ¹² Shagirtliri uninggha: «Ey Xudawende, uxlighan bolsa, saqiyidu» dep éytti. ¹³ Lékin Eysa uning ölümü toghrisidin söz qilghanidi. Emma ular: «Uyquda uxlimaqq toghrisida éytidu» dep xiyal qildi. ¹⁴ U waqit Eysa ulargha ashkara éytti: «Lazarus öldi. ¹⁵ Emma silerning jehitinglardin silerning ishenmikinglar üçün anda bolmighinimgha xushturmen. Lékin emdi uninggha barayli». ¹⁶ Qoshkizek dep atalghan Tomas qalghan shagirtlarga: «Bizler hem bérip, uning bilen öleyli» dédi.

¹⁷ Eysa u yerge kélip, ölükk görde töt kün yatqinini biliwaldi. ¹⁸ Beytanya Yérusalémgha on besh oqya étimiche yéqin idi. ¹⁹ Tola yehudiylar Marta bilen Meryemningkige buradiri üçün teselli bergili kelgenidi. ²⁰ Marta Eysaning kelginini anglighanda uning aldigha chiqti. Lékin Meryem öyde qaldi. ²¹ Marta Eysagha éytti: «Ey Xudawende, eger munda bolsang idi, buradirim ölmes idi. ²² Lékin emdi hem Xudadin hernéme tiliseng Xudaning sanga béridighinini bilimen». ²³ Eysa uninggha: «Buradiring qopidu» dédi. ²⁴ Marta uninggha éytti: «Axirqq küni, qiyamette uning tirilip qopidighinini bilimen». ²⁵ Eysa uninggha éyttiki: «Tirilish we tiriklik men özümdurmen. Kimki manga ishense, ölgen bolsa hem, tirik bolidu ²⁶ we herkim tirik bolup manga ishense, ebedilebed ölmeydu. Buninggha ishinimsen?» ²⁷ U uninggha: «Derweqqe, ey Xudawende, sen bu dunyagha kélidighan Mesih Ibn Alla ikenlikingge ishinimen» dédi.

²⁸ U buni éytip bérip, hemshirisi Meryemni pinhan qichqirip éytti: «Ustaz kélip séni qichqiridu». ²⁹ U buni anglighanda derhal qopup, uning aldigha

bardi. ³⁰ U peypte Eysa téxi kentke kirmey, belki Marta uninggha uchrighan yerde idi. ³¹ Meryemge teselli bérip öyde uning bilen turghan yehudiylar uning aldirap qopup chiqip ketkinini körüp, qebrige anda yighlighili baridu dep, uning keynidin egeshti. ³² Meryem Eysa bar yerge kélip, uni körüp putlirigha chüshüp uninggha: «Ey Xudawende, eger munda bolsang idi, buradirim ölmes idi» dédi.

³³ Eysa uning yighlighinini we uning bilen kelgen yehudiylarning yighlighinini körüp, rohta qaynap biaram bolup ³⁴ éytti: «Uni ne yerde qoydinglar?» Ular uninggha: «Ey Xudawende, kélip körgin» déyishti. ³⁵ Eysa yighlidi. ³⁶ Yehudiylar: «Qaranglar, uni qanchilik dost tutqan» déyishti. ³⁷ Emma ularning bezisi: «Bu kishi korning közlirini achqandin kéyin buning ölmeslikige bir néme qilalmayttimu?» déyishti.

³⁸ Uning üçhün Eysa yene öz ichide qaynap qebrige keldi. Qebre özi aghzigha bir tash qoyuqluq bir ghar idi. ³⁹ Eysa: «Tashni éliwétinglar» dédi. Ölgening hemshirisi Marta uninggha éytti: «Ey Xudawende, u ölgili töt kün boldi, emdi puraydu». ⁴⁰ Eysa uninggha: «« Eger ishenseng, Xudaning ulughluqini körisen» dep sanga éytmidimmu?» dédi. ⁴¹ Ular tashni éliwetti we Eysa közlirini kötürüp éytti: «Ey Ata, méni anglighining üçhün sanga shükür éytimen. ⁴² Méni hemishe anglaydighiningni bildim, lékin ular sen méni ewetkinigge ishen'gey dep, munda turghan xelq üçhün buni éyttim». ⁴³ Buni éytqandin kéyin u ünlük awaz bilen: «Ey Lazarus, tashqirigha chiqqin» dep qichqardi. ⁴⁴ Ölgén adem qol we putliri képen bilen baghlinip, yüzi yaghliq bilen yögeklik chiqti. Eysa ulargha éytti: «Uni yéship, ketkili qoyunglar».

Eysa Mesihni öltürüş suyiqesti

⁴⁵ U waqit Meryemge kelgen we Eysaning qilghinini körgen tola yehudiylar uninggha ishendi. ⁴⁶ Lékin ularning bezisi perisiylerge bérip, Eysaning qilghinini ulargha éytip berdi. ⁴⁷ Uning üçhün bash kahinlar bilen perisiyler bir mejlisni yighip éytishti: «Néme qilayli? Bu adem tola möjize qilidu. ⁴⁸ Uni shundaq qoysaq, hemmisi uninggha ishinidu we rimliqlar kélip, hem wetinimizni hem qowmimizni alidu» dégende ⁴⁹ ularning biri, yeni u yili ulugh kahin bolghan Qayapa ulargha: «Siler héch nerse uqmaysiler. ⁵⁰ Barche qowmning halak bolmiqidin qowm üçhün bir ademning ölmiki silerge yaxshi ikenlikini oylimaysiler» dep éytti. ⁵¹ Lékin buni özidin éytmidi, belki shu yili ulugh kahin bolghach Eysaning qowm üçhün ölidighinini ⁵² we yalghuz qowm üçhün emes, belki Xudaning parakende bolghan balilirini bir qilip yighmaq üçhün hem ölidighinini peyghemberlik qildi. ⁵³ U kündin tartip uni öltürgili meslihet qilishti.

⁵⁴ Uning üçhün Eysa yehudiylarning arisida ashkara mangmaytti. Lékin u andin kétép, bayawan'gha yéqin yurttiki Efraim dégen bir sheherge bérip, shagirtliri bilen anda qaldi.

⁵⁵ Yehudiylarning Pasxa héyti yéqin idi we yurtlardin tola kishi Pasxa héytidin ilgiri özini paklighili Yérusalémgha chiqti. ⁵⁶ Ular Eysani izdep, beyt-muqeddeste turup, öz arilirida: «Néme oylaysiler? U héytqa héch kelmemdu?» dep éytishti. ⁵⁷ Emma bash kahinlar we perisiyler uni tutmaq üçün: «Eger bir kishi uning ne yerde ikenlikini bilse, melum qilsun» dep emr chiqarghanidi.

Eysa Mesihning qimmat baha yagh bilen yaghlinishi

12¹ Eysa Pasxa héytidin alte kün ilgiri özi ölüklar arisidin qopurghan Lazarus olturaqliq Beytanyagha keldi. ² Ular anda uninggha bir ziyapet qildi we Marta dastixanda xizmet qilip turdi. Lékin Lazarus Eysa bilen dastixanda olturghanlarning biri idi. ³ U waqit Meryem bir jing xushbuy qimmat baha sap sumbul yéghini élip, Eysaning putlirini yaghlap öz chachliri bilen putlirini silidi we öy xushbuy yaghnig buyi bilen toldi. ⁴ Emma shagirtlirining biri, yeni uni tutup béridighan Ishqariyot Yehuda: ⁵ «Némishqa bu xushbuy yagh péqirlargha bérimek üçün üç yüz dinargha sétilmidi?» dep éytti. ⁶ Lékin péqirlar bilen kari bolghini üçün emes, belki özi oghri bolup xezinini tutup, anda sélin'ghinini alghini üçün buni éytti. ⁷ Emma Eysa éytti: «Uni qoyghin. U méning depne qilnidighan künüm üçün buni qilsun. ⁸ Péqirlar hemishe siler bilendur, lékin men hemishe siler bilen emesmen».

⁹ Yehudiylardin tola xelq uning anda bolghinini bilip, yalghuz Eysa üçün emes, belki u özi ölüklar arisidin qopurghan Lazarusni hem körmek üçün keldi. ¹⁰ Emma bash kahinlar Lazarusni hem öltürgili meslihet qilishti. ¹¹ Sewebki tola yehudiylar bérip, uning üçün Eysagha ishendi.

Eysa Mesih texeyge minip Yérusalémgha kiridu

¹² Etisi héytqa kelgen tola xelq Eysaning Yérusalémgha kélidighinini anglap, ¹³ xorma shaxliri élip, uning aldigha chiqip: «Hemdusana, Xudawendining namida kelgen Israilning padishahi mubarektur» dep qichqirashti.

¹⁴ Emma Eysa bir texeyni tépip, uning üstige mindi. Shundaqki:

¹⁵ «Qorqmighin ey Si'on qizi, mana padishahing bir éshekning texiyige minip sanga kélidu» dep pütülgendur.

¹⁶ Uning shagirtliri buni awwal uqmidi, lékin Eysa shan-sherep tapqandin kéyin bu weqeler uning toghrisida pütülginini we ular özi buni uninggha qilghinini yadqa keltürdi. ¹⁷ Uning bilen bolghan xelq uning Lazarusni qebrisidin qichqirip, ölüklar arisidin qopurghinigha guwahliq bérip turghanidi. ¹⁸ U sewebtin xelq uning shu möjizini qilghinini anglap, aldigha chiqqanidi. ¹⁹ Emma perisiyler

bir-birige: «Héchnéme qilalmighininglarni körisiler. Mana pütün dunya uning keynidin barmaqta» dep éytishti.

Eysa Mesih ölüp tirilishini aldin éytidu

²⁰ Héytta sejde qilghili chiqqan yunaniylardin birnechchisi anda bar idi. ²¹ Bular Galiliyediki Beytsaydadin bolghan Filippusning qéshigha bérip, uninggha: «Ey xoja, biz Eysani körgili xalaymiz» dep yalwurup éytti. ²² Filippus bérip, buni Andreyasqa éytti we Andreyas bilen Filippus Eysagha xewer berdi.

²³ Eysa ulargha jawab bérip éytti: «Ibn al-Insanning shan-sherep tapidighan saiti yétip keldi. ²⁴ Berheq, berheq, silerge éytime: Eger bughdayning danisi yerge chüshüp ölmise, u özi yalghuz qalidu. Lékin ölse, tola hosul béridu. ²⁵ Kimki öz jénini dost tutsa, uni yittüridu we kimki bu dunyada öz jénini yaman körse, uni ebediy tiriklikke saqlaydu. Birkim manga xizmet qilghili xalisa, manga egeshsun.

²⁶ Men ne yerde bolsam, xizmetkarim hem anda bolghay. Birkim manga xizmet qilsa, Atam uninggha izzet qilidu. ²⁷ Emdi jénim biaram boldi we néme éytay? Ey Ata, méni bu saettin qutquzghin. Lékin buning üçün bu saetke keldim. ²⁸ Ey Ata, öz ismingni ulughlandurghin». U waqit asmandin: «Uni ulughlandurdum we yene ulughlandurimen» dep bir awaz keldi. ²⁹ Anda turghan xelq buni anglighanda: «Hawa güldürlidi» déyishti. Bashqiliri: «Bir perishte uninggha söz qildi» déyishti.

³⁰ Eysa jawab bérip: «Bu awaz men üçün kelmidi, belki siler üçün keldi. ³¹ Emdi bu dunyaning üstige höküm keldi. Bu dunyaning chongi emdi tashqiri tashlinidu.

³² Men yerdin kötürülginimde, hemmisini özümge tartimen» dédi. ³³ U qandaq ölüm bilen ölidighinini isharet qilip buni éytti.

³⁴ Emma xelq uninggha jawab berdiki: «Bizler Mesihning ebedkiche qalidighinini Tewrattin angliduq. Undaq bolsa, sen: «Ibn al-Insanning kötürülmiki kérektur» dep qandaq éyतालaysen? Bu Ibn al-Insan kimdur?» ³⁵ U waqit Eysa ulargha éytti: «Téxi az waqit nur siler bilen bolidu. Nurunglar bar waqitta yürünglarki, qarangghuluq silerni basmighay. Qarangghuluqta yürüen kishi ne yerge baridighinini bilmeydu.

³⁶ Nurunglar bar waqitta nurgha ishininglar. Buning bilen nurning baliliri bolisiler». Eysa buni éytip bérip, özini ulardin yoshurdi.

Yehudiylarning Eysa Mesihni ret qilishi

³⁷ Lékin ularning aldida shunche tola möjize qilghini bilen ular uninggha ishenmidi. ³⁸ Buning bilen Yeshaya peyghemberning éytqini beja keltürüldü, yeni: «Ey Xudawende, xewirimizge kim ishendi we Xudawendining biliki kimge ashkara boldi?» ³⁹ Bu wejedin ular ishinelmidi, chünki Yeshaya yene éytqanki:

⁴⁰ «U ularning közlirini kor, köngüllirini qattiq qildi. Shundaq bolmisa idi, ular közliri bilen körüp, köngülliri bilen chüshinip yénetti we men ulargha shipa bérettim». ⁴¹ Yeshaya uning ulughlukini körüp, uning toghrisida söz qilghinida buni éytti. ⁴² Lékin rehberlerdin tola uninggha ishendí, emma perisiylerdin qorqup, sinagogdin chiqirilmighaymiz dep, buni étirap qilmidi. ⁴³ Chünki ular Xudaning izzitidin ademlarning izzitini yaxshiraq kördi.

⁴⁴ Emma Eysa qichqirip éytti: «Kimki manga ishense, manga emes, belki méni ewetken'ge ishinidu. ⁴⁵ we kimki méni körse, méni ewetkenni köridu. ⁴⁶ Manga ishen'gen herkim qaranghuluqta qalmighay dep, bir nurdek dunyagha keldim. ⁴⁷ Eger birkim méning sözlirimni anglap ishenmise, men uni höküm qilmaymen. Chünki dunyani höküm qilghili kelmidim, belki dunyani qutquzghili keldim. ⁴⁸ Kimki méni ret qilip sözlirimni qobul qilmisa, uning höküm qilghuchisi bar. Men éytqan söz özi axirqi künde uni höküm qilidu. ⁴⁹ Chünki men özümдин söz qilmidim, belki méni ewetken Ata özi éytdighinimni we söz qilidighinimni manga emr qildi. ⁵⁰ Uning emri ebediy tiriklik ikenlikini bilimen. Uning üçhün néme éytsam, Ata manga buyrughandek söz qilimen».

Eysa Mesih shagirtlirining putlirini yuydu

13¹ Pasxa héytining ilgiriki waqti idi we Eysa özining bu dunyadin Atigha baridighan waqit-saetning yétip kelginini bildi we bu dunyada bar öziningkilerge körsetken muhebbitini ulargha axirghiche körsitip turdi. ² Axsham taamining waqti kelgenidi we iblis Eysani tutup bérishni Simonning oghli Ishqariyot Yehudaning könglige salghanidi. ³ Eysa özi Atining her nersini uning qoligha tapshurghinini we özining Xudadin chiqip kélip Xudaning aldigha baridighinini bildi. ⁴ U özi taamdin qopup, tash libasini sélip, bir lönge élip bélige baghlidi. ⁵ Andin u bir jawurgha su quyup, shagirtlarning putlirini yuyup, bélige baghligghan lönge bilen értqili turdi.

⁶ Emma Simon Pétrusqa kelgende, u uninggha éytti: «Méning putlirimni sen yuyisenmu?» ⁷ Eysa jawab béríp uninggha éytti: «Méning néme qilghinimni sen emdi bilmeysen, lékin mundin kéyin uqisen». ⁸ Pétrus uninggha éytti: «Hergiz méning putlirimni yumaysen». Eysa uninggha jawab berdiki: «Eger séni yumisam, men bilen hesseng bolmaydu». ⁹ Simon Pétrus uninggha éytti: «Ey Xudawende, yalghuz putlirimni emes, belki qollirimni we béshimni hem yughin!» ¹⁰ Eysa uninggha éytti: «Barche bedini yuyulghan adem tamamen pakiz bolghandin kéyin putlirini yusa, kupaye bolidu. Siler pakizdursiler, lékin hemmenglar emes» dédi. ¹¹ Eysa kimning uning özini tutup béridighinini bilip: «Hemmenglar pakiz emes» dédi.

¹² Ularning putlirini yughandin kéyin tash libasini kiyip, dastixanda olturup ulargha éytti: «Silerge néme qilghinimni uqtunglarmu?» ¹³ Siler méni ustaz we Xudawende deysiler we rast éytiler, men shundaqturmen. ¹⁴ Men Xudawende we ustaz bolup putliringlarni yusam, silerge bir-biringlarning putlirini yumaq wajiptur. ¹⁵ Men silerge qilghandek siler hem bir-biringlarga qilghaysiler dep, silerge bir nemune berdim. ¹⁶ Berheq, berheq, silerge éytimeyki, qul öz xojisidin ulugh emes, elchimu özini ewetküchidin ulugh emes. ¹⁷ Buni bilip qilsanglar, mubarektursiler.

Eysa Mesih satqunluq qilinshini aldin éytidu

¹⁸ Hemmenglar toghrisida buni éytmaymen. Men öz ilghighanlirimni bilimen, lékin: «Men bilen nan yégen kishi tapinini manga kötürdi» dep pütülgen sözning beja keltürülmiki kérek idi. ¹⁹ Emdi weqe bolmastin ilgiri silerge shuni éyttimki, weqe bolghanda men u ikenlikimge ishen'geysiler. ²⁰ Berheq, berheq, silerge éytimeyki: Kimki men ewetken herqandaq bir kishini qobul qilsa, méni qobul qilidu we kimki méni qobul qilsa, méni ewetküchini qobul qilidu». ²¹ Eysa buni éytqandin kéyin, rohta biaram bolup guwahliq bérip éytti: «Berheq, berheq, silerge éytimeyki, silerdin biri méni tutup béridu». ²² Shagirtlar bir-birige qariship: «Kim toghrisida éytti?» dep bilemey qaldi. ²³ Shagirtlirining biri, yeni Eysa dost tutqan shagirt dastixanda olturup Eysaning meydisige yölinip yatatti. ²⁴ Shuninggha Simon Pétrus isharet qilip: «Kim toghrisida söz qilghinini dep bergin» dédi. ²⁵ U özi Eysaning meydisige yölinip uninggha: «Ey Xudawende, u kimdur?» dep éytti. ²⁶ Eysa: «Men bir parche nanni tögürüp kimge bersen, shudur» dep jawab bérip bir chishlem nanni tögürüp, Simonning oghli Ishqariyot Yehudagha berdi.

²⁷ Yehuda shu parche nanni alghandin kéyin, sheytan uning özige kirdi. Andin Eysa uninggha: «Néme qilsang, patraq qilghin» dédi. ²⁸ Lékin dastixanda olturghanlarning héchbiri néme üçün buni uninggha éytqinini uqmidi. ²⁹ Yehuda xezinini tutqini üçün beziliri Eysa uninggha: «Bizge héytqa lazim bolghanni sétiwalghin yaki péqirlargha bir nerse bergin» dep éytqinini xiyal qildi. ³⁰ Yehuda bu parche nanni élip, derhal chiqip ketti. Bu chagh kéche idi.

Eysa Mesih bir yengi emr béridu

³¹ U chiqqandin kéyin Eysa éytti: «Emdi Ibn al-Insan shan-sherep tapti we Xuda uningda shan-sherep tapqandur. ³² Xuda uning bilen shan-sherep tapqan bolsa, Xuda hem özi bilen uninggha shan-sherep béridu, derweqe uninggha pat shan-sherep béridu. ³³ Ey balilirim, téxi azghina waqit siler bilendurmen. Méni

izdeysiler, emma men yehudiylarğa: «Men baridighan yerge siler kélelmeysiler» déginimdek emdi silerge éytimen.

³⁴ Silerge: «Bir-biringlarni dost tutunglar» dep, bir yéngi emr bérimen. Men silerni dost tutqandek siler hem bir-biringlarni dost tutqaysiler. ³⁵ Aranglarda muhebbet bar bolghininidin hemmisi méning shagirtlirim bolghininglarni bilidu».

Eysa Mesih Pétrus uni inkar qilishini aldın éytidu

³⁶ Simon Pétrus uninggha: «Ey Xudawende, ne yerge barisen» dep éytti. Eysa uninggha jawab berdiki: «Men baridighan yerge emdi manga egishelmeysen, lékin kéyinrek egishisen». ³⁷ Pétrus uninggha éytti: «Ey Xudawende, néme üçün emdi sanga egishelmeymen? Jénimni sen üçün pida qilimen». ³⁸ Eysa uninggha jawab berdiki: «Jéningni men üçün pida qilisenmu? Berheq, berheq, sanga éytimenki, xoraz chillimastin ilgiri méni üç mertuwe inkar qilisen».

Eysa Mesih yol, heqiqet we hayatliqtur

14¹ «Köngülliringlar biaram bolmisun, Xudagha ishininglar manga hem ishininglar. ² Atamning öyide tola makanlar bardur, bolmisa men silerge deyttim. Men kétip, silerge jay rastlighili barimen ³ we béríp jay rastlisam, yene kélip silerni öz aldimgha alimen. Shuning bilen men bolghan yerde siler hem bolisiler. ⁴ Siler men baridighan yerning yoli bilisiler».

⁵ Tomas uninggha éytti: «Ey Xudawende, ne yerge baridighiningni bilmisek, yolni qandaq bileleymiz?» ⁶ Eysa uninggha éytti: «Yol we heqiqet we hayatliq men özümdurmen. Méning wasitem bilen bolmisa, héchkim Atigha kélelmeýdu. ⁷ Eger méni tonusanglar idi, Atamni hem tonuyttinglar we mundin tartip uni tonuysiler we uni kördünglar».

⁸ Filippus uninggha éytti: «Ey Xudawende, Atini bizge körsetkin we bizge kupaye bolidu». ⁹ Eysa uninggha éytti: «Ey Filippus, shunche waqit siler bilen boldum. Téxi méni tonumidingmu? Méni körgen adem Atini körgen bolidu. «Atini bizge körsetkin» dep qandaq éytalaysen? ¹⁰ Men Atida we Ata mende bolghinigha ishenmemsen? Men éytqan sözlerni özümdin éytmidim, lékin mende makan tutqan Ata özi emellirini qilidu. ¹¹ Men Atida we Ata mende bolghinigha ishininglar. Bolmisa emellerning öz jehitidin manga ishininglar. ¹² Berheq, berheq, silerge éytimen: Kimki manga ishense, men qilghan emellerni u hem qilidu, derweqe bulardin chongraq emellerni qilidu. Chünki men Atamning aldigha barimen ¹³ we Ata Oghulda shan-sherep tapsun dep, méning ismim bilen

hernéme tilisenglar, shuni qilimen. ¹⁴ Derweqe méning ismim bilen mendin bir nerse tilisenglar, men qilimen».

Muqeddes Roh — ewetidighan yardemchi

¹⁵ «Eger méni dost tutsanglar, emrlirimni tutunglar. ¹⁶ Men Atidin tileymen we u silerge ebedkiche siler bilen qalidighan bir bashqa yardemchini, ¹⁷ yeni heqiqet Rohini béridu. Dunya uni körmigini we tonumighini üçhün uni qobul qilalmaydu. Emma siler uni tonuysiler, chünki silerde makan tutup ichinglarda qalidu.

¹⁸ Silerni yétim qoymay, silerge kélimen. ¹⁹ Téxi azghina waqittin kéyin dunya méni yene körmeydu. Lékin siler méni körisiler, chünki men tirikturmen we siler tirik qalisiler. ²⁰ U künde men Atida we siler mende we men silerde bolghinimni bilisiler.

²¹ Méning emrlirim özide bolup ularni tutidighan adem özi méni dost tutquchidur. Kimki méni dost tutsa, Atam uni dost tutidu we men uni dost tutup, özümni uninggha ashkara qilimen». ²² Ishqariyottin bashqa Yehuda uninggha éytti: «Ey Xudawende, némishqa özüngni dunyagha ashkara qilmay, bizge ashkara qilisen?» ²³ Eysa jawab bérip uninggha éytti: «Birkim méni dost tutsa, sözüimni tutidu we Atam uni dost tutidu we biz uninggha bérip, uningda makan tutimiz. ²⁴ Kimki méni dost tutmisa, sözlirimni tutmaydu. Siler anglighan söz méningki emes, belki méni ewetken Atiningkidur.

²⁵ Siler bilen bolghinimda silerge shuni éyttim. ²⁶ Lékin Ata méning ismim bilen silerge ewetidighan yardemchi, yeni Muqeddes Roh özi, silerge éytqinimning hemmisini silerge ögitip yadinglarga keltüridu.

²⁷ Silerge aramliq qaldurimen, öz aramliqimni silerge bérimen, dunyaning berginidek men silerge bermeymen. Köngülliringlar biaram we ya jüretsiz bolmisun. ²⁸ « Men kétép, silerge yénip kélimen» dep silerge éytqinimni anglidinglar. Méni dost tutsanglar, « Atigha barimen» déginim üçhün xushal bolattinglar, chünki Ata mendin ulughdur. ²⁹ Weqe bolghanda ishen'geysiler dep, emdi weqe bolmastin ilgiri buni silerge éyttim. ³⁰ Mundin kéyin silerge tola söz qilmaymen, chünki bu dunyaning chongi kélidu, emma mende héchbir heqqi yoqtur. ³¹ Lékin dunya méning Atini dost tutqinimni we Atining manga buyrughinidek qilghinimni bilsun dep, bu ish-weqe bolidu. Qopup, mundin kéteyli».

Üzüm tali we shaxlar

15¹ «Men heqiqiy taldurmen we Atam baghwendur. ² Mende bolup, méwe keltürmigen her shaxni késidu. Emma herqaysisi méwe keltürse, oshuqraq méwe keltürsun dep, uni pakiz qilidu. ³ Men silerge éytqan sözning qudriti bilen emdi siler pakizdursiler. ⁴ Mende qélinglar we men silerde qalimen. Shax üzüm télida qalmisa, özidin méwe keltürelmigendek, siler hem mende qalmisanglar, méwe keltürelmeysiler. ⁵ Men taldurmen, siler shaxlardursiler. Özi mende qélip, men uningda qalghan kishi tola méwe keltüridu. Chünki mensiz héch nerse qilalmaysiler. ⁶ Eger birkim mende qalmisa, shaxtek tashlinip quridu we shundaqlar yighilip otqa sélinip, köyüp kétidu. ⁷ Eger mende qalsanglar we sözlirim silerde qalsa, hernéme xalisanglar tiligeysiler we silerge bolidu. ⁸ Tola méwe keltürüp, méning shagirtlirim bolsanglar, Atamgha shan-sherep keltürüldü.

⁹ Ata méni dost tutqandek men silerni dost tuttum. Méning muhebbitimde qélinglar. ¹⁰ Men Atamning emrlirini tutup, uning muhebbitide qalghandek siler méning emlirimni tutsanglar, méning muhebbitimde bolup qalisiler.

¹¹ Méning xushluqum silerde qélip, xushluqunglar kamil bolsun dep, silerge buni éyttim. ¹² Méning emrim shudurki, men silerni dost tutqandek bir-biringlarni dost tutqaysiler. ¹³ Öz jénini dostliri üçhün pida qilghan kishining muhebbitidin chongraq muhebbet héchkimde yoqtur. ¹⁴ Men silerge buyrughinimni qilsanglar, siler dostlirim bolisiler. ¹⁵ Mundin kéyin silerni bende dep atimaymen, chünki bende xojisining néme qilghinini bilmeydu. Emma silerni dost dep atidim, chünki Atamdin anglighinimning hemmisini silerge bildürdüm. ¹⁶ Siler méni ilghimidinglar, lékin men silerni ilghidim. Bérip, méwe, yeni baqiy qalidighan méwe keltürüshke silerni teyinlidim. Shundaqta méning ismim bilen Atidin hernéme tilisenglar silerge bergey. ¹⁷ Silerge emr qilimenki, bir-biringlarni dost tutqaysiler.

Dunya Eysa Mesih we shagirtliri yaman köridü

¹⁸ Eger dunya silerni yaman körse, silerdin ilgiri méni yaman körginini bilinglar. ¹⁹ Duniyadin bolsanglar idi, dunya öziningkini dost tutatti. Lékin siler duniyadin bolmay, belki men silerni duniyadin ilghighinim üçhün dunya silerni yaman köridü. ²⁰ «Qul öz xojisidin ulugh emes» dep éytqan sözümnü yadlinglarga keltürünglar. Ular méni qoghlighan bolsa, silerni hem qoghlaydu. Ular méning sözümnü saqlighan bolsa, silerningkini hem saqlaydu. ²¹ Lékin ular méni ewetkenni tonumay, méning ismim üçhün buning hemmisini silerge qilidu. ²² Eger men kélip ulargha söz qilmighan bolsam, ularning gunahi bolmaytti.

Lékin emdi gunahi üçhün ularning héch özrisi yoqtur. ²³ Kimki méni yaman körse, Atamni hem yaman köridu. ²⁴ Eger mendin bashqa héchkim qilmighan emellerni ularning arisida qilmighan bolsam, ularning gunahi bolmaytti lékin emdi körüp turup, hem méni, hem Atamni yaman kördi. ²⁵ Emma ‹ Ular sewebsiz méni yaman kördi› dep ularning Tewrat qanunida pütülgen sözning beja keltürülmiki üçhün undaq boldi.

²⁶ Lékin men Atidin silerge ewetidighan yaremchi, yeni Atidin chiqidighan heqiqet Rohi kelgende özi men toghruluq guwahliq béridu. ²⁷ Siler desleptin men bilen bolghach siler hem guwahliq bérisiler».

16¹ Taymighaysiler dep, bu sözlerni silerge éyttim. ² Ular silerni sinagoglardin chiqiridu. Undaq waqit kéliduki, herkim silerni öltürse, Xudagha xizmet yetküzdüm dep xiyal qilidu. ³ Ular ne Atini ne méni tonumighini üçhün buni qilidu. ⁴ Lékin waqit kelgende men buni silerge éytqinimni yadinglarga keltürgeysiler dep, buni silerge éytip berdim. Lékin men siler bilen bolghach buni desleptin silerge éytmidim.

Muqeddes Rohning wezipisi

⁵ Emma emdi méni ewetkenning aldigha barimen we héchbiringlar mendin: ‹ Ne yerge barisen?› dep sorimaydu. ⁶ Lékin silerge buni éytqinim üçhün köngülliringlar ghemdin toldi. ⁷ Emma men silerge rastni éytimen: Méning ketmikim silerge yaxshidur, chünki men ketmisem, silerge yaremchi kelmeydu. Lékin men ketsem, uni silerge ewetimen. ⁸ U kelgende dunyagha gunah toghrisida we adalet toghrisida we höküm toghrisida heqiqetni bildüridu. ⁹ Gunah toghrisida, chünki ular manga ishenmeydu, ¹⁰ Adalet toghrisida, chünki Atining aldigha barimen we yene méni körmeysiler, ¹¹ we höküm toghrisida, chünki bu dunyaning chongi höküm qilindi.

¹² Silerge éytqili téxi tola nersilirim bar, lékin emdi kötürelmeysiler. ¹³ Emma u heqiqet Rohi özi kelgende barche heqiqetke silerni yétekleydu. Chünki özidin söz qilmay, belki anglighinini söz qilip, kélidighan weqelerni silerge ayan qilidu.

¹⁴ U manga shan-sherep béridu. Chünki méningkidin élip, silerge ayan qilidu.

¹⁵ Atining hemmisi méningkidur uning üçhün silerge: ‹ Méningkidin élip, silerge ayan qilidu› dédim.

Ghemkinlik xushluqqa aylinidu

¹⁶ Az waqittin kéyin méni körmeysiler we yene az waqittin kéyin méni körisiler».

¹⁷ U waqit shagirtliridin bezisi bir-birige éytishti: «Bizlerge bu éyqtqini némidur: < Az waqittin kéyin méni körmeysiler we yene az waqittin kéyin méni körisiler> we: < Men Atining aldigha barimen?» ¹⁸ Ular yene déyishtiki: «< Az waqit> dep éyqtqini néme iken? Néme söz qilghinini uqmaymiz». ¹⁹ Eysa ular uning özidin sorighili xalighinini bilip, ulargha éytti: «< Az waqittin kéyin méni körmeysiler we yene az waqittin kéyin méni körisiler> dep éyqtqinim üçhün aranglarda sorishisilermu?

²⁰ Berheq, berheq, silerge éytimeyki, siler yighlap peryad qilisiler, emma dunya xush bolidu. Siler ghemkin bolisiler, lékin ghemkinlikinglar xushluqqa aylinidu.

²¹ Xotun bala tughutta uning saiti kelgini üçhün ghem yeydu. Lékin balini tughqanda dunyagha bir insan tughuldi dep, xushluqidin derdini untup qalidu.

²² Shuninggha oxshash siler emdi ghem yeysiler, lékin silerni yene körimen. U waqit könglünglar xush bolidu we héchkim xushluqunglarni silerdin alalmaydu.

²³ U künde mendin héch soal sorimaysiler. Berheq, berheq, silerge éytimeyki, Atidin hernéme tilisenglar silerge méning ismim bilen béridu. ²⁴ Bu waqitqiche méning ismim bilen héchnéme tilimidinglar. Xushluqunglar kamil bolmaq üçhün tilenglar we alisiler.

²⁵ Buni silerge temsiller bilen éyttim. Emma men yene silerge temsiller bilen söz qilmay, belki Ata toghrisida silerge ashkara xewer béridighan waqtim kélidu.

²⁶ U künde méning ismim bilen tileysiler we men < siler üçhün Atidin tiley> dep silerge éytmaymen. ²⁷ Chünki siler méni dost tutup, Xudadin chiqip kelginimge ishen'gininglar üçhün Ata özi silerni dost tutidu. ²⁸ Men Atidin chiqip dunyagha keldim we yene dunyani qoyup, Atining aldigha barimen».

²⁹ Shagirtliri éytti: «Mana emdi temsil keltürmey ashkara söz qilisen. ³⁰ Sen her nersini bilip, birkim sendin bir néme sorashqa mohtaj bolmighiningni emdi bilimiz. Uning üçhün Xudadin chiqqininggha ishinimiz». ³¹ Eysa ulargha jawab berdiki: «Emdi ishinisilermu? ³² Mana siler tarqilip, herbiringlar öziningkige kétip méni yalghuz qoyidighan saet kélidu, derweqe emdi yétip keldi. Lékin men yalghuz emesmen, chünki Ata men bilendur. ³³ Mende aramliqinglar bolsun dep, buni silerge éyttim. Dunyada tenglik tartisiler, lékin xatirjem bolunglar. Men dunyagha ghalib boldum».

Eysa Mesih shagirliri üçhün dua qilidu

17¹ Eysa buni söz qilip, közlrini asman teripige kötürüp éytti: «Ey Ata waqit-saet yétip keldi. Öz Oghlunggha shan-sherep bergin. Buning bilen Oghlung sanga shan-sherep bersun. ² Shundaqki, sen uninggha bergenliringning hemmisige ebediy tiriklikni bérishke uninggha hemme adem üstige qudret berding. ³ Ebediy tiriklik budurki, ular sen heqiqiy yégane Xudani we sen ewetken Eysa Mesihni tonughay. ⁴ Sen manga qilghili bergen ishni pütüküzüp, yer yüzide men sanga shan-sherep berdim. ⁵ Sen, ey Ata, dunya bolmastin ilgiri séning yéningda bolghan shan-sheripim bilen emdi manga öz yéningda shan-sherep bergin.

⁶ Men séning ismingni sen dunyadin élip manga bergen ademlerge ashkara qildim. Ular séningki idi we sen ularni manga berding we ular séning sözüngni tutti. ⁷ Ular manga bergeningning hemmisi sendin bolghanni emdi bildi. ⁸ Chünki sen manga bergen sözlerni ulargha berdim we ular qobul qilip, sendin chiqqinimni rast bilip sen méni ewetkingge ishendi. ⁹ Men ular üçhün dua qilimen. Dunya üçhün dua qilmaymen, belki manga bergenliring üçhün, chünki ular séningkidur. ¹⁰ Méningkining hemmisi séningkidur we séningki méningkidur we men ularda ulughlandim.

¹¹ Men emdi dunyada emesmen, emma bular dunyadidur we men séning aldinggha barimen. Ey muqeddes Ata, manga bergenliringni öz isming bilen saqlighinki, biz bir bolghandek ular bir bolghay. ¹² Ular bilen bolghinimda men ularni manga bergen isming bilen saqlap, ularni muhapizet qilattim we pütülgen'ge muwapiq halaketning oghlidin bashqa ularning héchbiri halak bolmidi.

¹³ Emdi sanga barimen we méning xushluqum ularning ichide kamil bolsun dep, buni dunyada bolghinimda éytimen. ¹⁴ Men séning sözüngni ulargha berdim. Men özüm dunyadin bolmighandek, ular dunyadin bolmighini üçhün dunya ularni yaman kördi. ¹⁵ Ular ni dunyadin alghaysen dep tilimey, belki ularni yaman bolghuchidin saqlighaysen dep tileymen. ¹⁶ Men dunyadin bolmighandek ular dunyadin emestur. ¹⁷ Ular ni heqiqet arqiliq pak-muqeddes qilghin. Séning sözüng heqiqettur. ¹⁸ Sen méni dunyagha ewetkendek, men ularni dunyagha ewettim. ¹⁹ we ular heqiqet arqiliq pak-muqeddes bolsun dep, men özümni sanga xas ataymen.

²⁰ Emma yalghuz bular üçhün dua qilmay, belki ularning sözi bilen manga ishinidighanlar üçhün hem dua qilimen. ²¹ Dunya séning méni ewetkingge ishensun dep, hemmisi bir bolghay. Ey Ata, sen mende we men sende bolghandek, ular bizde bir bolghay, ²² Biz bir bolghandek ular hem bir bolsun dep, sen manga bergen shan-sherepni men ulargha berdim. ²³ Dunya sen méni ewetip méni dost tutqiningdek ularni dost tutqiningni bilsun dep, men ularda we sen mende bolghandek, ular birlikte kamil bolghay.

²⁴ Ey Ata, ular sen manga bergen shan-sheripimni körsun dep, manga bergenliringning men bolghan yerde men bilen bolmiqini xalaymen, chünki dunyaning iptidasidin ilgiri méni dost tuttung. ²⁵ Ey adil Ata, dunya séni tonumidi, lékin men séni tonudum we bular méni sen ewetkingingni bildi. ²⁶ Men séning ismingni ulargha bildürdüm. Sen manga körsetken muhebbiting ularda bolghay we men ularda bolghaymen dep, yene bildürimen».

Eysa Mesihning tutqun qilinishi

18¹ Eysa buni éytqandin kéyin shagirtliri bilen Kidron jilghisining u bir teripige ötüp, özi bilen shagirtliri andaki bir baghqa kirdi. ² Emma Eysa we uning shagirtliri anda pat-pat jem bolghini üçün uni tutup bergüchi Yehuda hem u yerni biletti. ³ Yehuda pasiban eskerlirini we bash kahinlarning we perisiylerning xizmetkarliridin birnechchisini élip, panus, chiragh we yaragh bilen u yerge keldi.

⁴ Eysa öz üstige kélidighanning hemmisini bilip, chiqip ulargha: «Kimni izdeysiler?» dep éytti. ⁵ Ular uninggha jawab berdiki: «Nazaretlik Eysani izdeymiz». Eysa ulargha: «Men udurmen» dédi. Uni tutup bergüchi Yehuda hem ular bilen turatti. ⁶ U ulargha: «Men udurmen» déginide, ular keynige yénip yerge yiqildi.

⁷ Yene ulardin: «Kimni izdeysiler?» dep soridi. Ular: «Nazaretlik Eysani izdeymiz» déyishti. ⁸ Eysa ulargha: «Men udurmen» dep silerge éyttim. Méni izdisenglar, bularni ketkili qoyunglar» dep jawab berdi. ⁹ Chünki «Manga bergenliringdin héchbirini yittürmidim» dep éytqan sözining beja keltürülmiki kérek idi.

¹⁰ Simon Pétrusning bir qilichi bolghach uni sughurup ulugh kahinning qulini urup, ong quligini kesti. U qulning éti Malkos idi. ¹¹ Emma Eysa Pétrusqa éytti: «Qilichingni ghilipigha salghin. Atam manga bergen piyalini ichmeymenmu?»

Eysa Mesih ulugh kahin Hannanning aldida

¹² U waqit sipahlar bilen ularning mingbéshisi we yehudiylarning xizmetkarliri Eysani tutup baghlap, ¹³ uni awwal u yili ulugh kahin bolghan Qayapaning qéynatisi Hannan'gha élip bardı. ¹⁴ Qayapa özi: «Qowm üçün bir ademning ölmiki yaxshidir» dep yehudiylargha meslihet bergen kishi idi.

Pétrus Eysa Mesihni inkar qilidu

¹⁵ Simon Pétrus bilen yene bir shagirt Eysagha egeshti. Bu shagirt ulugh kahin bilen tonush bolup, Eysa bilen ulugh kahinning hoylisigha kirdi. ¹⁶ Lékin Pétrus tashqirida derwazining aldida toxtap qaldi. Ulugh kahin bilen tonush bolghan shagirt chiqip, derwazini baqidighan qizgha gep qilip, Pétrusni ichkiri kirgüzdi. ¹⁷ U waqit derwazini baqidighan dédek Pétrusqa éytti: «Sen hem bu ademning shagirtlirining biri emesmusen?» U éytti: «Emesmen». ¹⁸ Emma qullar we xizmetkarlar anda turup, hawa soghuq bolghini üçün kömür qalap otsinatti. Pétrus hem ular bilen turup otsinatti.

Ulugh kahin Eysa Mesihni soraq qilidu

¹⁹ Ulugh kahin Eysadin shagirtliri we telimi toghrisidin soridi. ²⁰ Eysa uninggha jawab berdiki: «Men dunyagha ashkara söz qildim. Men her waqit sinagoglarda we beyt-muqeddeste hemme yehudiylar yighilidighan yerlerde telim bérip, pinhanda héch söz qilmidim. ²¹ Néme üçün mendin soraysen? Men ularning özige néme söz qilghinimni mendin anglighanlardin sorighin. Mana ular néme éytqinimni bilidu». ²² Eysa buni éytqanda uning yénida turghan xizmetkarlardin biri uninggha bir kachat urup éytti: «Ulugh kahin'gha shundaq jawab bérisenmu?» ²³ Eysa uninggha: «Eger yaman bir néme éytqan bolsam, uning yaman ikenlikini körsetkin. Lékin rast éytqan bolsam, némishqa méni urisen?» dep jawab berdi. ²⁴ Buning bilen Hannan uni baghlaqliq ulugh kahin Qayapagha ewetti.

Pétrus Eysa Mesihni yene inkar qilidu

²⁵ Emma Simon Pétrus turup otsinatti we ular uninggha éytti: «Sen hem uning shagirtlirining biri emesmusen?» U ténip: «Emesmen» dep éytti. ²⁶ Ulugh kahinning qulliridin biri, yeni Pétrus uning qulighini kesken qulning tughqini bolghan bir kishi éytti: «Men séni baghda uning bilen körmidimmu?» ²⁷ Emma Pétrus yene tandi we derhal xoraz chillidi.

Eysa Mesih waliy Pilatusning aldida

²⁸ Andin kéyin ular Eysani Qayapadin hökümet ordisigha élip bardı. Seher etigen idi. Ular özi napak bolmay, Pasxa qozisini yéyeleyli dep, hökümet ordisigha kirmidi. ²⁹ U waqit Pilatus ularning aldigha chiqip éytti: «Bu ademning üstidin néme erzinglar bar?» ³⁰ Ular jawab bérıp uninggha éytishtı: «Eger u yaman

qilghuchi bolmisa, uni sanga tutup bermettuq». ³¹ Pilatus ulargha éytti: «Uni siler élip, öz qanunlarga muwapiq üstidin höküm qilinglar». Yehudiylar uninggha: «Bir kishini öltürgili bizge ijazet yoqtur» déyishti. ³² Chünki Eysaning özi qandaq ölüm bilen ölidighinini isharet qilip éytqan sözining beja keltürülmiki kérek idi.

³³ U waqit Pilatus hökümet ordisigha yene kirip, Eysani qichqirip uninggha éytti: «Sen yehudiylarning padishahimusen?» ³⁴ Eysa jawab berdiki: «Buni sen özüngdin éytisenmu yaki bashqilar men toghruluq buni sanga éytqanmu?»

³⁵ Pilatus jawab berdiki: «Men bir yehudiy ikenmenmu? Séning öz milliting we bash kahinlar séni manga tutup berdi. Néme qilghansen?» ³⁶ Eysa jawab berdiki: «Méning padishahliqim bu dunyadin emes. Eger méning padishahliqim bu dunyadin bolsa idi, shagirtlim méning yehudiylargha tapshurulmasliqim üçün jeng qilatti. Lékin emdi méning padishahliqim bu yerdin emes». ³⁷ Pilatus uninggha éytti: «Herqandaq bolsa, sen bir padishahsenmu?» Eysa jawab berdiki: «Méning padishah ikenlikimni sen özüng éytting. Men shuninggha tughlup, heqiqetke guwahliq bermek üçün bu dunyagha keldim. Herkim heqiqettin bolsa, méning awazimni anglaydu».

³⁸ Pilatus uninggha éytti: «Heqiqet némidur?» Buni éytip, yehudiylargha yene chiqip ulargha éytti: «Men uningda héchbir gunah tapmidim. ³⁹ Lékin Pasxa héytida silerge bir kishini azad qilishim aranglarda bir resim bar. Emdi yehudiylarning padishahini silerge azad qilishimni xalamsiler?» ⁴⁰ Emma ular: «Buni emes, belki Barabbasni azad qilghin» dep yene qichqardi. Barabbas bolsa bir bulangchi idi.

Eysa Mesihning ölümge höküm qilinishi

19¹ U waqit Pilatus uni qamchilatti. ² Eskerler tikendin bir taj örüp béshigha qoyup, uninggha bir qizil libas kiydürüp, ³ aldigha kélip: «Yashisun, ey yehudiylarning padishahi» dep uninggha kachat urup turdi.

⁴ Pilatus yene tashqiri chiqip, xelqge éytti: «Mana uningda héch gunah tapalmighinimni bilgeysiler dep, uni aldinglarga chiqardim». ⁵ U waqit Eysa tiken taji bilen qizil libasi kiyiklik tashqirigha chiqti. Pilatus ulargha éytti: «Mana, ademni körünglar!»

⁶ Perisiyler we xizmetkarliri uni körüp: «Kréstke tartqin! Kréstke tartqin!» dep qichqirishti. Pilatus ulargha éytti: «Siler uni élip, özünglar kréstke tartinglar. Men uningda héchbir gunah tapmidim». ⁷ Yehudiylar uninggha jawab berdiki: «Bizning qanunimiz bar we qanunimizge muwapiq uning ölmiki wajiptur, chünki özini Xudaning Ogli qildi».

⁸ Pilatus bu sözni anglap téximu qorqub, ⁹ yene hékmet ordisigha kirip, Eysagha: «Sen ne yerdinsen?» dep éytti. Lékin Eysa uninggha héch jawab bermidi. ¹⁰ Pilatus uninggha éytti: «Manga gep qilmamsen? Séni qoyup bergili we séni kréstke tartqili qudritim bar ikenni bilmamsen?» ¹¹ Eysa jawab berdiki: «Eger sanga yuqiridin bérilmigen bolsa, méning üstümde héch qudring bolmaytti. Uning üçün méni sanga tutup bergenning gunahi chongraqtur». ¹² U waqittin tartip Pilatus uni qoyup bergili bir ilaj izdetti. Lékin yehudiylar qichqirip éytishti: «Eger bu ademni qoyup berseng, qeyserning dosti bolmaysen. Herkim özini padishah qilsa, qeyserge zit qopqan bolidu». ¹³ Pilatus bu sözlerni anglighanda Eysani chiqirip, ibraniyche «Gabbata» dégen tash yatquzulghan hoylidiki hökümet textige olturdi. ¹⁴ Pasxa héytining teyyarliq küni bolup, altinchi saetke yéqin idi. U özi yehudiylargha éytti: «Mana padishahinglar!» ¹⁵ Ular: «Élip ket! Élip ket! Uni kréstke tartqin!» dep qichqirishti. Pilatus ulargha éytti: «Padishahinglarni kréstke tartaymu?» Bash kahinlar: «Qeyserdin bashqa padishahimiz yoqtur» dep jawab berdi. ¹⁶ U waqit Pilatus uni kréstke tartqili ulargha tapshurdi. Ular Eysani élip ketti.

Eysa Mesihning kréstke mixlinishi

¹⁷ U özi kréstini kötürüp, ibraniyche «Golgota» dep atalghan, bash söngiki dégen yerge chiqti. ¹⁸ Anda ular uni kréstke tartti we yene ikki kishini uning bilen ikki yénida we Eysani otturida kréstke tartti. ¹⁹ Emma Pilatus bir xet pütüp kréstning üstige qoydurdi we buningda: «Yehudiylarning padishahi nazaretlik Eysa» dep pütülgenidi. ²⁰ Eysa kréstke tartilghan yer sheherge yéqin bolghini üçün tola yehudiylar bu xetni oqudi. U ibranij, latin we yunaniy tilida pütülgenidi. ²¹ U waqit yehudiylarning bash kahinliri Pilatusqa: «Yehudiylarning padishahi pütmey, belki bu özi: < Men yehudiylarning padishahidurmen dégen» dep pütkin». ²² Pilatus: «Pütkinim püttüm» dep jawab berdi. ²³ Sipahlar Eysani kréstke tartqandin kéyin, uning kiyimini élip her sipahqa bir hesse tegküdek töt hesse qildi. Köynikini hem aldi. Lékin köynek özi ulaqsiz bolup, töpisdin ayighighiche pütün toqulghanidi. ²⁴ Uning üçün ular bir-birige: «Uni kesmey, kimgé tegsun dep, uning üstige chek tashlayli» déyishti. «Kiyimimni arilirida teqsim qilip, libasimning üstige chek tashlidi» dep pütülgen söz beja keltürülmiki üçün sipahlar buni qildi. ²⁵ Eysaning kréstining yénida uning anisi, anisining hemshirisi, Klopaning xotuni Meryem we magdalalik Meryem turghanidi. ²⁶ Eysa öz anisini we öz-özi dost tutqan shagirtining uning yénida turghinini körgende, anisigha: «Ey ana, mana oghlung!» dep éytti. ²⁷ Andin shagirtqa: «Mana anang!» dédi. Shu saettin tartip u shagirt uni öz öyige aldi.

Eysa Mesihning ölümi

²⁸ Andin kéyin Eysa her nersining tamam bolghinini bilip, pütülgenning beja keltürülmiki üçhün: «Ussap kettim» dep éytti. ²⁹ Anda sirke bilen tolghan bir qacha qoyulghanidi. Ular bir bulutni sirkige chilap, bir zupa qomushining béshigha qoyup uning aghzigha tenglidi. ³⁰ Eysa sirkini élip: «Tamam boldi» dep béshini töwen qilip rohni tapshurdi.

³¹ U kün teyyarliq küni bolghach we etisi ulugh shabat küni bolghini üçhün yehudiylar bedenlarning shabat künide kréstte turushini xalimay, Pilatustin: «Söngekliri sundurulup, ölükler élip étilsun» dep tilidi. ³² Shuning bilen sipahlar kélip, uning bilen kréstke tartilghanlarning awwalqisi we ikkinchisining söngeklirini sundurdi. ³³ Lékin Eysagha kelgende uning ölginini körüp, söngeklirini sundurmidi. ³⁴ Emma sipahlarning biri neyze bilen uning yénini saydi we derhal qan bilen su chiqti. ³⁵ Siler ishen'geysiler dep, buni körgüchi guwahliq berdi we uning guwahliqi rasttur we u özi rast éytqinini bilidu. ³⁶ «Uningda bir söngék sundurulmaydu» dep pütülgen söz beja keltürülmek üçhün shu weqe boldi. ³⁷ we yene bashqa bir pütülgen söz: «Ular özi teshken kishige qarison» dep éytidu.

Eysa Mesih qebrige qoyulidu

³⁸ Yehudiylardin qorqup mexpiy halda Eysaning shagirti bolghan Aramatiyaliq Yüsüp Pilatustin Eysaning bedinini alghili ijazet tilidi we Pilatus ijazet berdi. Buning bilen u bérip, Eysaning bedinini aldi. ³⁹ Eysaning qéshigha awwal kéchide kelgen Nikodimus hem yüz jing murmekki bilen sebredin ileshdürülgen xushbuy dora-dermeklerni kütürüp keldi. ⁴⁰ Ular Eysaning bedinini élip, yehudiylarning depne qilidighan resmiyche uni xushbuy dora-dermekler bilen képenlerge yögep qoydi. ⁴¹ Uning kréstke tartilghan yérining yénida bir bagh bar idi. U baghda héchkim qoyulmighan bir qebre bar idi. ⁴² Yehudiylarning teyyarliq küni bolup u qebre yéqin bolghach, ular Eysani anda qoydi.

Bosh qebre

20¹ Heptining awwalqi küni magdalalik Meryem seher waqti téxi qarangghu ikende qebrige kélip, kördiki tash qebridin élin'ghanidi. ² U waqit u yügürüp Simon Pétrusning we yene bir shagirtning yeni Eysa dost tutqan shagirtning qéshigha bérip, ulargha: «Ular Xudawendini qebridin éliwétiptu we uni ne yerde qoyghinini bilmeymiz» dédi.

³ U waqit Pétrus bilen héliqi shagirt chiqip, qebrige bardi. ⁴ Ikkilisi bille yügürdi. Emma héliqi shagirt Pétrustin ittikraq yügürüp qebrige ilgiri kélip, ⁵ éngiship képenlarning anda turghinini kórdi lékin, özi kirmidi. ⁶ Uning keynidin Simon Pétrus kélip qebrige kirip, kórdiki képenler anda qoyuluptu ⁷ we uning béshidiki yaghliq képenler bilen turmay, qatlinip bölek yerde yalghuz qoyuluptu. ⁸ Awwal kelgen héliqi shagirt hem qebrige kirip, körüp ishendi. ⁹ Chünki ular «uning ölüklér arisidin qopmiqi kérektur» dep pütülgen sözni téxi uqmighanidi.

Eysa Mesihning magdalaliq Meryemge körünüshi

¹⁰ Andin shagirtlar öziningkige yénip bardi.

¹¹ Emma Meryem qebrining aldida turup yighlidi. U yighlap turup, qebrige éngiship ¹² qarisa, aq kiyimlik ikki perishte Eysaning bedini qoyulghan yéride, biri béshining jayida we biri ayaghlirining jayida olturatti. ¹³ Ular uninggha éytti: «Ey xotun, némishqa yighlaysen?» U ulargha éytti: «Xudawendemi élip kétiptu we uni ne yerde qoyghinini bilmeymen». ¹⁴ Buni éytip keynige örülüp, Eysaning anda turghinini kórdi, emma uning Eysa ikenlikini bilmidi. ¹⁵ Eysa uninggha: «Ey xotun, némishqa yighlaysen? Kimni izdeysen?» dédi. U uni baghwen dep xiyal qilip, uninggha éytti: «Ey xoja, uni sen élip ketken bolsang, ne yerde qoyghiningni manga éytqin. Men uni élip kétey». ¹⁶ Eysa uninggha: «Ey Meryem» dédi. U örülüp, uninggha ibraniy tilida: «Rabbuni» yeni «Ey ustaz» dep éytti. ¹⁷ Eysa uninggha éyttiki: «Manga qol tegküzmigin, chünki téxi Atamgha chiqmidim. Lékin buraderlirimge bérip, ulargha: «Méning Atam bilen silerning Atanglar bolghan'gha, méning Xudayim bilen silerning Xudayinglar bolghan'gha chiqimen» dep éytqin» dédi. ¹⁸ Magdalalik Meryem bérip, özi Xudawendini körüp, uning uninggha mundaq éytqinini shagirtlarga xewer berdi.

Eysa Mesihning shagirtlirigha körünüshi

¹⁹ Emma u kün, yeni heptining awwalqi künining axshimida shagirtlar yehudiyarlardin qorqup ishikliri taqaqliq öyde jem bolghanda Eysa ularning otturisida turup, ulargha: «Amanliq bolsun silerge» dep éytti. ²⁰ Buni éytip, qollirini we yénini ulargha körsetti. Shagirtlar Xudawendini körgende xush boldi. ²¹ Eysa yene ulargha: «Amanliq bolsun silerge! Ata méni ewetkendek, men hem silerni ewetimen» dédi. ²² U buni éytip ulargha püwlep éytti: «Muqeddes Rohni qobul qilinglar. ²³ Kimning gunahlrini kechürsenglar, uning gunahliri kechürülgen bolidu we kimning gunahlrini tutuwalsanglar, uning gunahliri tutuwélin'ghan bolidu».

Eysa Mesih Tomasqa körünüdu

²⁴ Lékin on ikkilerning biri Qoshkézek dep atalghan Tomas Eysa kelgende ular bilen emes idi. ²⁵ we bashqa shagirtlar uninggha: «Xudawendini körduq» dégende, u ulargha éytti: «Eger uning qollirida mixlarning ornini körüp, barmiqimni mixlarning ornigha tiqip, qolumni yénigha tiqmisam, hergiz ishenmeymen».

²⁶ Emma sekkiz kündin kéyin shagirtliri yene anda jem bolghanda Tomas ular bilen idi. Ishikler taqaqliq bolghanda Eysa kélip otturida turup: «Amanliq bolsun silerge» dep éytti. ²⁷ Andin kéyin Tomasqa éytti: «Barmiqingni bu yerge keltürüp, qollirimni körgin. Qolungni uzitip, yénimgha tiqqin we guman qilmay ishen'gin». ²⁸ Tomas uninggha jawab bérip éytti: «Ey Xudawendem, ey Tengrim». ²⁹ Eysa uninggha éytti: «Sen méni körüp ishending. Lörmey ishen'genler mubarektur».

³⁰ Bu kitapta pütülmigen tola bashqa möjiziler Eysa öz shagirtlirining aldida qildi. ³¹ Lékin Eysaning Mesih Ibn Alla ikenlikige iman keltürüp ishinip, uning ismi bilen hayatliq tapqaysiler dep, bu weqeler yézildi.

Eysa Mesih Tibériye déngizining kanarida

21 ¹ Andin kéyin Eysa Tibériye déngizining kanarida yene özini shagirtlirigha körsetti we shu teriqide köründi: ² Simon Pétrus we Qoshkézek dep atalghan Tomas we Galiliyediki Kanadin bolghan Natanael we Zebediyning ikki oghli bilen shagirtlirining yene ikkisi bir yerde idi.

³ Simon Pétrus ulargha éytti: «Men béliq tutqili barimen». Ular uninggha: «Biz hem sen bilen barimiz» déyishti. Ular chiqip kémige kirdi, lékin u kéche héch nerse tutmidi. ⁴ Emma etigen bolghanda Eysa kanarda turiwerdi. Lékin shagirtlar uning Eysa ikenlikini bilmidi. ⁵ Eysa ulargha éytti: «Ey balilar, yégili bir nersenglar barmu?» Ular uninggha: «Yoq» dep jawab berdi. ⁶ U ulargha: «Torni kémining ong teripige sélinglar. Undaq qilip tapisiler» dédi. Ular torni sélip tutulghan béliqning toliliqidin uni tartalmidi.

⁷ U waqit Eysa dost tutqan shagirt Pétrusqa: «U Xudawendidur» dédi. Simon Pétrus uning Xudawende ikenlikini anglighanda yalingach bolghini üçhün kiyimini yépinip, özini déngizgha tashlidi. ⁸ Emma qalghan shagirtlar kéme bilen bérip, béliqtin tolghan torni tartip keldi. Chünki ular quruqluqtin yiraq bolmay, texminen yüz métir kanardin néri idi.

⁹ Ular quruqluqqa chiqqanda anda chogh we üstide béliq qoyuqluq we nan hem kördi. ¹⁰ Eysa ulargha éytti: «Siler emdi tutqan béliqtin élip kélinglar». ¹¹ Simon Pétrus chiqip, bir yüz ellik üç chong béliq bilen tolghan torni quruqluqqa tartip chiqardi. Emma béliq shunche tola bolghini bilen tor yirtilmidi. ¹² Eysa ulargha éytti: «Kélip taam yenglar». Shagirtlar uning Xudawende ikenlikini bilip, ularning héchbiri uningdin: «Sen kim ikensen?» dep sorighili jüret qilmidi. ¹³ Eysa qopup, nanni we hem béliqlardin élip ulargha berdi. ¹⁴ Eysa ölükler arisidin qopqandin kéyin özini shagirtlarga üçinchi mertewe körsetkini shu idi.

Eysa Mesihning Pétrus bilen sözlishishi

¹⁵ Ular taam yégendin kéyin, Eysa Simon Pétrusqa: «Ey Simon ibn-Yuxanna, bulardin oshuqraq méni dost tutisenmu?» dédi. U uninggha éytti: «Shundaq, ey Xudawende, séni dost tutqinimni sen özüng bilisen». Eysa uninggha: «Qozilirimni baqqin» dédi. ¹⁶ Yene ikkinchi mertewe uninggha éytti: «Ey Simon ibn-Yuxanna, méni dost tutisenmu?» U uninggha éytti: «Shundaq, ey Xudawende, séni dost tutqinimni sen özüng bilisen». U uninggha: «Qoylirimgha padichi bolghin» dédi. ¹⁷ Üchinchi mertewe uninggha: «Ey Simon ibn-Yuxanna, méni dost tutisenmu?» dédi. Pétrus uning öziğe üçinchi mertewe: «Méni dost tutisenmu?» dégini üçün ghemkin bolup uninggha éytti: «Ey Xudawende, sen her nersini bilisen. Séni dost tutqinimni sen özüng bilisen». Eysa uninggha éytti: «Qoylirimni baqqin. ¹⁸ Berheq, berheq, sanga éytimeyki, sen yash ikenlikingde özüng bélingni baghlap, xalighan yéringge baratting. Lékin qérighiningda qolungni uzitisen we bashqilar séni özüng xalimighan yerge élip baridu» dédi. ¹⁹ Emma buni uning qandaq ölüm bilen ölüp, Xudagha shan-sherep bérédighinini isharet qilip éytti. Buni éytip, u uninggha: «Manga egeshkin» dédi.

²⁰ Pétrus burulup, Eysa dost tutqan shagirtning, yeni axshamliq taamining waqtida Eysaning meydisige yölinip: «Ey Xudawende, séni tutup bergüchi kim iken?» dep sorighan shagirtning egeshkinini kördi. ²¹ Pétrus u shagirtni körgende Eysagha éytti: «Ey Xudawende, bu ademge qandaq bolidu?» ²² Eysa uninggha: «Men kelgüche uning qalidighinini xalisam, séning néme karing bar? Sen manga egeshkin» dédi. ²³ «Bu shagirt ölmeydu» dep buraderlerning arisida bir söz chiqti. Lékin Eysa uninggha: «U ölmeydu» démey, belki men kelgüche uning qalidighinini xalisam, séning néme karing bar?» dégenidi.

Xatime

²⁴ Buning toghrisida guwahliq béríp, buni pütken shagirt bu özidur we uning guwahliqining rast bolghinini bilimiz. ²⁵ Eysa bashqa tola emeller qildi. Eger birdin-birdin yézilsa, pütülgen kitablar dunyagha patmaytti dep xiyal qilimen.